

Handläggare
Thérèse Salomon
Telefon: 08-508 08 079Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2020 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplan med budget för år 2020, inklusive bilagor, fastställs och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för trygghetsskapande åtgärder om 0,7 mnkr i enlighet med vad som redovisas i bilaga 9
3. Nämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 4,4 mnkr för tryggt mottagande i hemmet i enlighet med vad som redovisas i ärendet
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om klimatinvesteringsmedel om 7,9 mnkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet och i bilaga 8
5. Nämnden godkänner omslutningsförändringar enligt vad som redovisas i bilaga 6 och anmäler detta till kommunstyrelsen
6. Nämnden fastställer internpriser enligt vad som redovisas i bilaga 5
7. Nämnden fastställer resultatenheter i enlighet med vad som redovisas i bilaga 7
8. Omedelbar justering.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	8
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	9
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	11
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	16
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	19
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	27
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	31
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	32
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	33
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	34
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	34
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	38
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	41
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	41
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	42
Uppföljning av ekonomi.....	48
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	48
Investeringar.....	55
Resultatenheter.....	55
Budgetjusteringar.....	55
Omslutningsförändringar.....	56
Särskilda redovisningar.....	57
Agenda 2030.....	57
Systematiskt kvalitetsarbete.....	58
Övrigt.....	59

Bilagor

Bilaga 1: System för intern kontroll Kungsholmens stadsdelsnämnd

Bilaga 2: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan för 2020

Bilaga 4: Plan för upphandling 2020

Bilaga 5: Nämndens internpriser 2020

Bilaga 6: Omslutningsförändringar 2020

Bilaga 7: Resultatenheter 2020

Bilaga 8a: Ansökan för klimatinvestering träd 2020

Bilaga 8b: Ansökan för klimatinvestering 2020 Ängar

Bilaga 8c: Ansökan för klimatinvestering Rålambshovsparken 2020

Bilaga 8d: Ansökan för klimatinvestering 2020 elcyklar och batterier

Bilaga 9a: Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder Stadshagen naturområden

Bilaga 9b: Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder hundrastgård

Inledning

Styrning och uppföljning

Budgeten är det övergripande och överordnande styrdokumentet för stadens nämnder.

Verksamhetsplanen för Kungsholmens stadsdelsnämnd anger inriktningen för förvaltningens verksamhet under 2020 utifrån de tre inriktningsmålen:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk stad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inom varje inriktningsmål har fullmäktige formulerat mål för verksamhetsområden och nämnden utarbetar mål som stödjer och konkretiserar dessa mål. Det förväntade resultatet tydliggör vilka resultat nämnden eftersträvar att nå det kommande verksamhetsåret.

Beskrivning anger ett förtydligande av de arbetssätt som ska leda till att målen uppnås.

Nämnden fastställer egna indikatorer för att följa upp och styra mot nämndens mål.

Aktiviteter är en riktad insats under året som ska bidra till måluppfyllelsen. För mål där det kan vara svårt att hitta lämpliga indikatorer skapas istället fler aktiviteter. Underlag till måluppfyllelse bygger på nämndens egna indikatorer, kommunfullmäktiges indikatorer, brukarundersökningar och övriga uppföljningar, samt resultatet av de aktiviteter som genomförts.

Samtliga enheter konkretiserar nämndens mål genom egna mål i enhetens verksamhetsplan. Det ska inom alla enheter finnas metoder och systematik för att löpande kunna följa upp mål, förväntat resultat och arbetssätt. Fortsatt fokus under 2020 är arbetet med analys av olika underlag för att säkerställa att rätt prioriteringar genomförs och att det sker en verksamhetsutveckling. Se avsnitt Systematiskt kvalitetsarbete.

Kungsholmens stadsdelsområde

Kungsholmen är en unik stadsmiljö som kombinerar storstadens möjligheter med närhet till grönområden och till Mälarens stränder. Stadsdelsområdet består av stadsdelarna Kungsholmen, Stadshagen, Kristineberg, Fredhäll, Marieberg, Lilla Essingen och Stora Essingen.

Invånarna i stadsdelsområdet skattar själv sin hälsa som god och har en hög medellivslängd. Sysselsättningsnivån är hög och andelen bidragstagare är låg. Valdeltagandet är högt. (*Källa Skillnadernas Stockholm*). En majoritet av invånarna upplever att stadsdelen är trygg att bo i (Stockholm stads medborgar- och demokratiundersökning 2019, trygghetsmätningen 2017) men upplevelsen av otrygghet har ökat på Kungsholmen liksom i övriga staden.

Befolkningsprognos 2019 och 2023

Fram till 2023 beräknas invånarna öka med 1 422 personer. Under de senaste åren har antalet barn i åldern 1-5 år minskat inom Kungsholmens stadsdelsområde. Prognosen har förändrats något och visar inte på en lika stark minskning som i treårsplanen. Antalet 6-19-åringar kommer fortsatt att öka och så även antalet personer över 65 år där den största ökningen finns med 1 251 personer år 2023.

Det minskande barnantalet och det på sikt ökade antalet äldre kräver en medveten lokalstrategi och planering på kort och lång sikt.

Ar	0 år	1-5	6-15	16-19	20-34	35-64	65-79	80-89	90-	Totalt
2019	1022	3612	5047	1627	19838	28091	9089	2089	675	71090
2023	1065	3431	5273	1903	19129	28607	9729	2733	642	72512

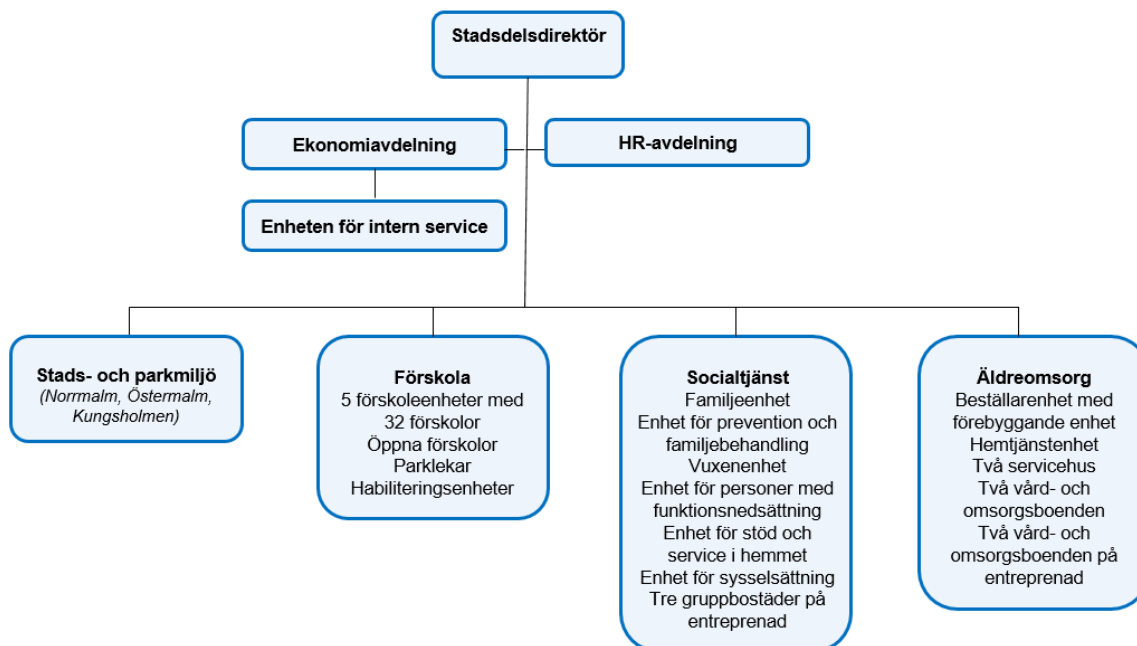
Nämndens ansvar

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur och fritid för barn och unga, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder samt mottagande och integration av nyanlända. Stadsdelsnämnden ansvarar för lokalt demokratiarbete, konsumentvägledning och serveringstillstånd.

Stadsdelsnämnden ansvarar också för lokalt trygghetsarbete, stadsmiljöarbete och näringslivsarbete. Vid allvarliga händelser och kriser ansvarar stadsdelsnämnden för omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet.

De förtroendevalda i stadsdelsnämnden är utsedda av kommunfullmäktige och mandatfördelningen speglar kommunfullmäktiges sammansättning. Stadsdelsnämnden har två råd; pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor vilka är en viktig länk mellan medborgare, förvaltningen och förtroendevalda.

Stadsdelsförvaltningens organisation

Stadsdelsdirektören har det övergripande ansvaret för all verksamhet. Avdelningschefer och kommunikationsstrateg utgör förvaltningsledningen med ansvar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten.

Verksamheterna är indelade i förskole-, socialtjänst- och äldreomsorgsavdelningarna. Inom förvaltningen finns även parkmiljöavdelningen och stadsdelsdirektörens stab. Övriga stödfunktioner är HR, ekonomi och förvaltningens administrativa enhet med bl. a IT och registratur.

Samverkan och dialog

Förvaltningen samverkar både internt inom staden och extern med näringsliv, akademi och civilsamhället för att skapa effektiva verksamheter. Verksamhetsförbättringar kan handla om förbättrade arbetsformer, smartare tekniska lösningar, systematiska jämförelser, kunskapsutbyte och för att få ett bredare perspektiv för analys.

Parkmiljöavdelningen norra innerstaden är gemensam för Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder och organiserad inom Norrmalms stadsdelsförvaltning. Avdelningen ansvarar för bland annat skötsel, underhåll och investeringar i parker, parkvägar, grönområden, lekplatser och plaskdammar. Stadsdelsnämnden är remissinstans i stadsmiljöfrågor och parkmiljöavdelningen deltar i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med stadsutvecklingen. I samverkan med berörda förvaltningar utvecklas dialogen med medborgare och företrädare för olika organisationer och grupper när det gäller utveckling av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet. Parkmiljöavdelningen är en länk från invånare och företagare till stadens fackförvaltningar och förtroendevalda i samhällsplaneringsfrågor.

Nämnden strävar efter att ha effektiva verksamheter och samverkar med andra stadsdelsnämnder kring gemensamma verksamheter. Inom stadsdelsområdet finns Enheten för ensamkommande barn i samverkan med Norrmalm- och Östermalms stadsdelsförvaltningar, samt Tryggt mottagande i hemmet i samverkan med Norrmalms stadsdelsförvaltning. Övriga innerstadsgemensamma enheter är samhällsvägledning för nyanlända, försörjningsstöd, budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning. Förvaltningarna driver även en gemensam ungdomsmottagning.

Stockholm ska upplevas som en trygg och säker stad och stadsdelsnämnden samverkar med andra stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser avseende brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. I förvaltningens trygghetsråd finns representanter från bland annat Räddningstjänst, Svenska kyrkan, MTR och Stadsmissionen. Trygghetsskapande insatser genomförs även i samverkan med medborgare, polis och andra aktörer i civilsamhället. I samverkan med Norrmalms, Östermalms och Södermalms stadsdelsförvaltningar drivs Relationsvåldscenter innerstaden (RVCI) som är förvaltningens öppenvårdsenhet för våldsutsatta och våldsutövare. Staden centralt och dess nätverk är ett stöd i säkerhetsarbetet både för informationssäkerhetsarbetet och krisberedskap.

Förvaltningen håller regelbundna samverkansmöten och informationsmöten med företagar- och fastighetsägarföreningar vilket är viktigt både avseende trygghet och stadsmiljö. Förvaltningen samverkar med akademien och tar emot en hög andel studenter vilket är viktigt för att fler studenter ska stanna i regionen och för framtida kompetensförsörjning.

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde tillgodoses. En stadsgemensam äldreboendeplan och en boendeplan för personer med funktionsnedsättning tas fram under första kvartalet 2020.

För att bidra till en social hållbarhet sker samverkan med flertalet externa aktörer som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen-rehab, Jobbtorg Resurs och Region Stockholm.

Sammanfattning av nämndens planerade verksamhet för 2020

Kommunfullmäktige har beslutat om en driftbudget för stadsdelsnämnden för 2020 om 1 207,4 mnkr och en investeringsbudget om 14,2 mnkr. Nämndens verksamheter anpassas kontinuerligt efter behov och efterfrågan. Ansvariga chefer säkerställer att verksamheterna når uppställda mål och att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Genom ett handlingskraftigt ledarskap präglat av tydlig kommunikation och tillit skapas tillåtande arbetsklimat där medarbetare vågar prova nya arbetsätt och idéer för att utveckla verksamheterna. Insatser för minskad sjukfrånvaro ska genomföras. Arbetsmiljön ska vara god och alla medarbetare ska behandlas likvärdigt i fråga om arbetsförhållanden, anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter. Kränkningar och diskriminering motverkas aktivt.

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen lag, vilket innebär att barns rättigheter får en starkare ställning juridiskt. Förvaltningens arbete med att analysera och uppmärksamma barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen fortsätter.

Arbetet med Agenda 2030 ska ske inom ordinarie processer. Förvaltningen kommer under året att se över de 17 globala hållbarhetsmålen i förhållande till ordinarie processer för att kunna belysa styrkor och utvecklingsområden.

Prioriterade områden för förskolan är fortsatt arbete med likvärdighet av förskolornas kvalitet med fokus på uppföljning utifrån varje förskolas resultat. Förskoleavdelningen startar ett gemensamt fördjupningsarbete om lekens betydelse för barns utveckling, lärande och välbefinnande. Alla förskolor ska ta fram en strategi för att utveckla barns rörelse i förskolan. Befolkningsprognosen visar att barn i förskoleåldern fortsätter minska under kommande år. Det kräver en medveten lokalstrategi samt fortsatt anpassning av bemanningen.

Inom socialtjänstavdelningen fortsätter arbetet med att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar genom barn- och ungdomsbehandlare. Föräldrar erbjuds stöd genom fria, icke-biståndsbedömda samtal. Samverkan med förskola, skola och Region Stockholm kommer fortsätta utvecklas inom ramen för BUS-samverkan. Vuxna på Kungsholmen ges möjlighet att leva ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar genom ett utökat boendestöd. Socialtjänstavdelningen samverkar med psykiatrin inom Region Stockholm för att utveckla gemensamma arbetsätt inför den nya Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården (LUS).

Prioriterade områden inom äldreomsorgen är bland annat att förbättra måltidssituationen, fortsätta att utveckla arbetsätt och verksamheter för att förebygga ensamhet, psykisk ohälsa med särskilt fokus på sårbara grupper. Samverkan med Region Stockholm fortsätter. Inom vård- och omsorgsboende ligger fokus på att säkerställa att den äldre får en meningsfull dag kopplat till aktiviteter och utevistelse.

Under året genomför nämnden en rad upprustningar i stadsdelsnämndsområdets parker. I Rålsambhovsparken fortsätter genomförandet av mångfunktionella anpassningar för dagvatten och skyfallshantering. Upprustningen av Signalparken i Marieberg slutförs och ett program för upprustning av Polishusparken tas fram. Under året görs även flera satsningar för att öka den upplevda tryggheten i parkerna på Kungsholmen, bland annat aktiveras och befolkas Kristinebergshöjden genom anläggandet av en hundrastgård.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till målsättningen om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla genom att arbeta för att vägen till arbete och svenskkunskaper ska vara kort. Genom samverkan med andra aktörer verkar nämnden för att enskilda får samordnade rehabiliteringsinsatser som ökar möjligheterna att nå egen försörjning. Arbetet med barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden ska utvecklas och intensifieras. Samverkan genom Samhällsvägledning city bidrar till att ge nyanlända personer bättre förutsättningar att etablera sig i samhället.

Förvaltningen arbetar för att skapa ett tryggt och säkert stadsdelsområde i samverkan med medborgare, polis, lokalt näringsliv och andra aktörer i civilsamhället. Både sociala- och situationella preventiva insatser genomförs. Stockholms befolkning växer och användningen av parkerna ökar vilket kräver en hög kvalitet på skötsel, underhåll och upprustning av parker. Kommunikationen med medborgarna kring trygghetsskapande åtgärder ska utvecklas. Ett långsiktigt, våldsförebyggande arbete bedrivs.

Förvaltningens förskolor arbetar systematiskt för en ökad likvärdighet och en högre kvalitet. Den reviderade läroplanen för förskolan tydliggör att leken ska ha en central plats i utbildningen och förskolorna arbetar aktivt för att den pedagogiska miljön väcker lust att leka, lära och utforska. Samtliga förskolor ska ta fram en strategi för att öka barns möjlighet till rörelse.

Förvaltningen arbetar förebyggande genom att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. I syfte att säkerställa att fler barn som är i behov av samordnad individuell planering får det fortsätter satsning på SIP-samordnare tillsammans med Norrmalm- och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Socialtjänstavdelningens samverkan med skola, förskola, habilitering och BUP ska utvecklas för att kunna ge mer samordnade insatser till familjer i behov av stöd.

Kvinnor och män med missbruksproblem får stöd och hjälp för att komma ifrån sitt missbruk. Förvaltningen fokuserar på öka insatser i öppenvård och boendestödsinsatser för att stödja den enskilde till ett drogfritt liv, att upprätthålla sin nykterhet och få hjälp med sin vardagsekonomi.

För personer med funktionsnedsättningen fortsätter förvaltningen att arbeta med att höja kvaliteten på insatserna, förbättra tillgängligheten och öka möjligheten till delaktighet.

Inom äldreomsorgen fortsätter utveckling av arbetssätt och social verksamhet för att förebygga ensamhet, psykisk ohälsa med särskilt fokus på sårbara grupper. För att ytterligare belysa vikten av den enskildes delaktighet och självbestämmande samt vård- och omsorgspersonalens professionalitet ska äldreförvaltningens arbetsmaterial om värdegrund implementeras i äldreomsorgens samtliga verksamheter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

I genomsnitt 165 Kungsholmshushåll uppbär försörjningsstöd varje månad. En stor andel av de sökande är personer med socialmedicinska arbetshinder. Med en komplex problembild försvåras möjligheterna att få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden och dessa personer riskerar att bli kvar som bidragstagare under lång tid. Genom samverkan med andra aktörer som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen-rehab, arbetsmarknadsförvaltningen och landstinget inom Samordningsförbundet Stockholms stad, verkar nämnden för att den enskilde får samordnade rehabiliteringsinsatser som ökar möjligheterna att nå egen försörjning. Barns behov beaktas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd. Genom budget- och skuldrådgivarna erbjuds rådgivning i syfte att förhindra skuldsättning. Personer som ansöker om ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet remitteras alltid till arbetsmarknadsförvaltningen för insatser som underlättar för återgången till den reguljära arbetsmarknaden. Förvaltningen kan tillhandahålla fem platser för stockholmsjobb under 2020. Förvaltningen samverkar med Rinkeby-Kista och Norrmalm stadsdelsförvaltning kring utbytet av feriearbetare. Förvaltningen tillhandahåller 130 arbetsplatser för utbytet och ytterligare 170 arbetsplatser att erbjuda till andra stadsdelsförvaltningar.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att alla invånare på Kungsholmen ska vara självförsörjande. En ökning av antalet anknytningsfamiljer medför ökade kostnader för tillfälliga boendeplaceringar det kommande året. Arbetet med barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden kommer därför att utvecklas och intensifieras. Nyanlända personer som avslutat sin etableringsfas beräknas medföra en ökning av antalet försörjningsstödstagare det kommande året. Arbetsgruppen som arbetar med nyanlända personer utökas. En översyn av försörjningsstödsenhetens organisation och arbetssätt genomförs under året.

Samhällsvägledning för nyanlända

Samhällsvägledning till nyanlända erbjuds genom Samhällsvägledning city, ett samarbete mellan Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder. Målsättningen med samhällsvägledningen är att ge nyanlända personer bättre förutsättningar att etablera sig i samhället. Verksamheten arrangerar tematräffar, föräldrastödsutbildningar, fritidsaktiviteter och språkkaféer i samverkan med olika aktörer i civilsamhället. Samhällsvägledning ges både individuellt och i grupp. Samarbetet med Goda grannar (*Stockholms moské, Islamic relief och svenska kyrkan*) KFUM, Norrtulls sportklubb, fastighetsägaren AFA med flera fortsätter under 2020. Ett utvecklingsområde som identifierats är samhällsvägledning för nyanlända anknytningsfamiljer till ensamkommande personer. Förvaltningen prioriterar att ge bostadsvägledning och att erbjuda föräldrakursen *Föräldraskap i Sverige* under året. För att öka tillgängligheten erbjuds drop in tider två gånger i veckan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,7 %	2,7 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,25 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	130 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	5 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	180	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	130 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1 På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

Beskrivning

Förvaltningen når det förväntade resultatet genom att erbjuda individuellt utformade insatser utifrån den enskildes behov och förutsättningar för att den enskilde ska nå egen försörjning. Nyanlända får samhällsvägledning med fokus på bostadsanskaffning. Rehabiliteringsinsatser ges till personer med socialmedicinska arbetshinder i samverkan med jobbtorg och samordningsförbundet Stockholm stad. Arbetet med personer i osäkra boendeförhållanden utvecklas under året.

Förväntat resultat

Andelen personer på Kungsholmen med egen försörjning är fortsatt hög. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Samhällsvägledning ökar möjligheten för nyanlända att etablera sig i samhället. Personer med socialmedicinska arbetshinder går vidare till egen försörjning efter rehabiliteringsinsatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i samhälls- och bostadsfrågor	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att samverka med polisen och civilsamhället för att Kungsholmen ska förbli en trygg plats. Nämnden erbjuder välskötta, tillgängliga och välkomnande parker och grönområden för alla.

Förvaltningen arbetar för att ha en aktuell lägesbild över otrygga platser och händelser inom stadsdelsområdet. Flera olika underlag används, som till exempel Stockholms stads månadsrapporter resultat från stadens medborgarundersökningar, medborgares synpunkter i form av medborgarförslag, synpunkter som inkommer från Synpunktportalen och trygghetsvandringar. Underlagen analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande åtgärder. Åtgärderna tar hänsyn till barn-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiven. Förvaltningen ska under året se över hur verktyget *Trygghet på karta* kan användas för stöd i att skapa aktuella lägesbilder.

Flera synpunkter från medborgare berör otrygghet eller annat obehag då de upplever att ordningsregler i parker inte följs. Arbetet med att sätta upp dekalering med allmänna trivselregler på papperskorgar i parker och grönområden fortsätter. En informationsinsats genomförs i syfte att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker.

Ytterligare trygghetsskapande åtgärder är ordningsvakter på otrygga platser, samverkan inom trygghets- och säkerhetsrådet och olika belysningsåtgärder. En hundrastgård anläggs på Kristinebergshöjden för att befolka och aktivera platsen samt för att förebygga andelen lösspringande hundar. Behovet av en hundrastgård i detta område har lyfts i flera medborgarförslag. Förvaltningen genomför åtgärder på Stadshagsberget som syftar till att öka den upplevda tryggheten. Dessa projekt förutsätter att förvaltningen erhåller trygghetsinvesteringar. Nämndens lokala samverkansöverenskommelse med Polisen revideras i slutet av 2020.

Förvaltningen arbetar förebyggande och uppsökande genom fältförlagt socialt arbete vid mötesplatser där unga vistas. Målet är att förhindra att ungdomar dras in i kriminalitet, använder våld, missbrukar eller själva utsätts för våld. Exempel på insatser är allvarsamtal inom 48 timmar från det att socialtjänsten fått kännedom om att någon ungdom första gången begått brott eller misstänks ha begått brott, olika föräldrastödsprogram och fortsatt samverkan med skola och polis. Genom ANDT-programmet arbetar förvaltningen förebyggande mot droger. Handlingsplanen för våldsbejakande extremism följs upp fortlöpande. För mer information om social prevention se mål 1.4.

Om tilliten och delaktigheten i samhället ökar minskar grogrunden för konflikter. För att bidra till att stärka den upplevda tryggheten utvecklas arbetet med att kommunicera ut goda exempel på trygghetshöjande åtgärder som genomförs i parkerna. Formerna för medborgardialoger kring trygghetsfrågor ses över. Förvaltningen fortsätter ge information, tips och brottsförebyggande råd till äldre i samarbete med Polisen.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete. Fokus under året ligger på fortsatt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, årlig övning och utbildning inom krisberedskap samt deltagande i det stadsgemensamma arbetet med civilt försvar och styr-el. Arbetet påbörjas med

att ta fram ett ledningssystem för informationssäkerhet. Kunskapshöjande åtgärder och skapande av rutiner för NIS-direktivet tas fram.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

Stadsdelsnämndens parkplan anger strategier och mål för utveckling av parker och gröna gaturum och är ett styrdokument för de insatser som görs. Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Åtgärder som vidtas syftar till att värna och utveckla de kvaliteter och värdefulla kulturmiljöer som finns. Från och med april 2020 är Svensk Markservice AB ny parkdriftsentreprenör på Kungsholmen. Under våren ligger fokus på att förbereda och introducera den nya entreprenören.

Förvaltningen ska medverka i trafiknämndens samordning av kommunikationsinsatser gällande stadens samlade renhållningsarbete, städgarantin samt vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö. För att våra parker ska vara rena, snygga och trivsamma behöver vi alla hjälpas åt. Under 2020 har idrottsföreningar möjlighet att städa parkerna i samverka stadsdelsförvaltningen och organisationen Städa Sverige.

Alla ska vilja och ha möjlighet att nyttja parkerna. I planeringen finns ett tydligt tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv. Ett sätt att stärka tillgängligheten är att förbättra informationen. Under 2020 ska informationen på stadens hemsida utvecklas kring i vilken omfattning lekplatser, bad med mera är tillgänglighetsanpassade. Jämställdhetsperspektivet finns med i de remisser som förvaltningen svarar på och vid framtagandet av program för olika typer av parkupprustningar.

Under 2020 genomförs upprustningen av Signalparken i Marieberg, som innebär en ny lekmiljö och förnyade parkkvaliteter. I Rålambshovsparken fortsätter arbetet med mångfunktionella anpassningar för dagvatten- och skyfallshantering. Under 2020 tas ett program för upprustning av Polishusparken vid Polishuset på centrala Kungsholmen fram, och i samband med detta genomförs en medborgardialog. Parken som anlades i början av 1900-talet har ett stort besöksstryck från boende och verksamma i området. För att förbättra tillgängligheten i Mariebergsparken permanentas en gångväg. Under året kommer även förvaltningen utreda vad som kan göras för att motverka strandskoning vid Karlbergskanalen.

Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

Under 2019 har verksamheterna upprättat rutiner för att ställa frågor om våldsutsatthet i alla ärenden. Detta har bidragit till att fler kvinnor och män som är utsatta för våld i nära relation har uppmärksammas och kunnat erbjudas adekvat stöd. Vuxna och äldre som är våldsutsatta får information om sina rättigheter och erbjuds eget stöd utifrån sina behov och sin livssituation. Våldsutövare motiveras att ta emot insatser. Socialtjänsten inleder alltid en utredning vid misstanke om att ett barn lever med våld i nära relation. Barn som utsatts för våld eller har upplevt våld mot närstående erbjuds eget stöd. Vid misstanke om att ett barn utsatts för brott samverkar socialtjänsten med andra myndigheter inom ramen för Barnahus. Förvaltningen har även en utsedd kontaktperson för samverkan med Barnahus. På förskolorna finns rutiner för hur man ska gå tillväga vid misstanke om att barn far illa.

Relationsvåldscenter innerstaden är förvaltningens öppenvårdsenhet som drivs i samverkan med innerstadsstadsdelarna. Centret erbjuder biståndsbedömda och icke-biståndsbedömda insatser för våldsutsatta och våldsutövare och har kompetens kring särskilt sårbara grupper. Under verksamhetsåret utökas centret med ytterligare två behandlare.

Förvaltningen fortsätter arbetet med våldspreventiva insatser för ungdomar som syftar till att motverka att våld uppstår. I samverkan med skolorna kan förvaltningen erbjuda stöd genom kunskapshöjande insatser i form av program som syftar till att öka kunskaperna om normer och värderingar för att motverka stereotypa föreställningar om kön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	77 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld		Fastställs 2020	År
Kommentar Årsmål fastställs i samband med tertialrapport 1.			
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	86 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1 Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

Beskrivning

Arbetet sker utifrån Stockholms stads program för säkerhet och trygghet som revideras under året. Målet nås genom att trygghetsskapande insatser planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagareföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Otrygga platser identifieras genom analys av bland annat stadens trygghetsmätningar, månadsrapporter medborgardialoger och inkomna synpunkter och avvikelser. Förvaltningen arbetar även förebyggande och uppsökande genom bland annat fältförlagt socialt arbete, föräldrastödsprogram, handlingsplan mot våldsbejakande extremism och ANDT handlingsplanen. En god förmåga att hantera allvarliga händelser stärks genom samverkan,

övning och utbildning. Risk- och sårbarhetsanalyser genomförs. Kunskapshöjande höjande åtgärder och rutiner för NIS-direktivet ska tas fram.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en uppdaterad lägesbild och preventiva insatser genomförs. Förvaltningens samverkan med polisen och olika aktörer i civilsamhället leder till gemensamma trygghetsskapande åtgärder och en god förmåga att samverka under allvarliga händelser.

Upplevelsen av trygghet ökar.

I händelse av allvarliga händelser har förvaltningen en god krisberedskap.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel kvinnor och män som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen	67 %		År
Indexvärde för stadens ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini	50		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta sätta upp dekaleringar med trivselregler på skräpkorgar i parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska ta fram och förankra rutiner och information, för berörda enheter, i enlighet med lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-direktivet).	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra informationsinsatser för att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31
Samtliga verksamheter implementerar förvaltningens gemensamma handlingsplan för ANDT	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

Beskrivning

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Kungsholmens parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts enligt upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i Kungsholmens parker och grönområden har ökat sedan föregående år.

Parker och grönområden utvecklas i dialog med Kungsholmsborna som upplever att det finns möjlighet både till aktiviteter och till rekreation i stadsdelsområdets parker.

Kungsholmens parker är tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden	67 %		År
Andel kungsholmsbor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	87 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ge idrottsföreningar möjlighet att städa parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningen på Kungsholmen och organisationen Städa Sverige.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.3 Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom ett samordnat arbete mot våld i nära relationer. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020, Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 samt den lokala rutinen för arbetet mot våld i nära relation.

Att leva ett liv utan våld innebär ett liv utan psykiskt, fysiskt, sexuellt, materiellt, ekonomiskt våld eller försummelse samt hedersrelaterat våld och förtryck. Det innebär även att leva utan risk för våld. Personer som är utsatta för våld erbjuds ett samordnat, individuellt stöd genom förvaltningens öppenvårdsinsats. Personer som utövar våld motiveras och erbjuds stöd för att bryta sitt beteende. Alla medarbetare har kompetens att upptäcka och identifiera våldsutsatthet hos särskilt sårbara grupper. Barn som utsatts eller bevittnat våld av närstående får individuellt anpassat stöd. Barnperspektivet beaktas i alla ärenden som rör vuxna som är utsatta för våld eller utsätter andra för våld.

Förvaltningen arbetar våldsförebyggande genom att erbjuda riktade informationsinsatser i samverkan med skolor. Informationsinsatserna syftar till att öka kunskapen hos barn och unga om normer och värderingar kopplat till våld utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Förväntat resultat

Andel vuxna och barn som lever ett liv utan våld och förtryck ökar. Personer som utsatts för våld får stöd att ta sig ur relationen. Personer som utövar våld får stöd att bryta sitt beteende. Barn och unga som deltar i våldspreventiva insatser tar avstånd från våld.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på relationsvårdscenter innerstaden (RVCI)	70 %		År
♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på relationsvårdscenter innerstaden (RVCI)	60 %		År
♀ Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	50 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att öka personalens kompetens om våld i nära relationer kommer alla förskolor genomföra brottsoffermyndighetens webbutbildning "Jag vill veta".	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom ett systematiskt arbete för ökad likvärdighet och en högre kvalitet. Förskolläraernas gemensamma ansvarstagande för hela förskolans kvalitet utvecklas i arbetet med läroplansuppföljningen utifrån stadens kvalitetsindikator. Det sker genom analys av nuläge och framtagande av utvecklingsområden. Varje förskola tar fram insatser för en ökad kvalitet och likvärdighet mellan avdelningarna. Detta följs sedan upp kontinuerligt under året. Förvaltningens fokus på uppföljningen av varje förskolas resultat har stor betydelse för arbetet med att höja kvaliteten och likvärdigheten. Förskolorna kommer att göra en analys av sitt arbete med jämställdhet för att flickor och pojkar ska få samma möjligheter till utveckling och lärande.

Lekens betydelse för barns utveckling

Barnkonventionens artikel 31, som blir lag från och med den 1 januari 2020, slår fast barns rätt till lek. Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande. För barn är det lek i sig som är viktigt. I lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse. Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt förmåga att tänka i bilder och symboler. Den reviderade läroplanen för förskolan tydliggör att leken ska ha en central plats i utbildningen.

Forskning visar på att ju mer kunskapsorienterade läroplaner blir desto mindre utrymme får leken i förskolan. För att stärka lekens ställning i förskolan startar förvaltningen ett gemensamt fördjupningsarbete för att utveckla förskolornas kunskaper om lekens betydelse i förhållande till undervisningen i förskolan. Samtliga förskolor ska även ta fram en strategi för att öka barns möjlighet till rörelse

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningens gemensamma pedagogiska verktyg målstyr arbetet mot de nationella målen. Förvaltningen kommer att följa upp kvaliteten på dokumentationen i det pedagogiska verktyget, förskolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling samt förskolornas arbete med språk, kommunikation och flerspråkighet. Förvaltningen ska ta fram aktiviteter för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärares. Gemensamma riktlinjer för pedagogisk utvecklingstid tas fram och förskolläraernas ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet förtydligas.

Digitalisering

I januari 2020 kommer ytterligare två delar i Skolplattformen att införas, Startsidan och Planering och bedömning. Startsidan är en kommunikationsplattform för förskolorna för att kommunicera med vårdnadshavare. Den innebär att nya arbetssätt och roller behöver

utvecklas på förskolorna. Planering och bedömning är ett verktyg för att planera och följa upp det pedagogiska arbetet samt genomföra utvecklingssamtal med vårdnadshavarna. Under året tar förvaltningen och förskolorna fram gemensamma arbetssätt för att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet i Planering och bedömning.

De nya funktionerna i Skolplattformen innebär ett stort utvecklingsarbete under året där även vårdnadshavarna involveras.

Rektorer och medarbetare behöver diskutera hur de nya digitala verktygen kan användas för att höja kvaliteten i verksamheten.

Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

För att attrahera och behålla nya vårdnadshavare och medarbetare arbetar förvaltningen och förskolorna medvetet för att alla medarbetare och chefer ska ta ett gemensamt ansvar för kvaliteten på samtliga förskolor.

För att säkerställa likvärdighet ska förvaltningen i samarbete med rektorerna ta fram gemensamma strategier och arbetssätt för dokumentation i skolplattformen samt kommunikationsstrategier med vårdnadshavare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1 Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Beskrivning

Samtliga förskolor har i uppdrag att arbeta med ett gemensamt ansvarstagande för hela förskolans kvalitet och organisation. Genom användandet av förvaltningens pedagogiska verktyg blir barns inflytande och delaktighet en utgångspunkt i planeringen av förskolans undervisning. Alla förskolor arbetar medvetet med barnens lärande och språkutveckling med stöd av förvaltningens gemensamma dokument för pedagogiska miljöer och språk.

Förvaltningen fördjupar arbetet med lekens betydelse på förskolorna med utgångspunkt i den reviderade läroplanen. Alla förskolor arbetar med att utveckla barns förutsättningar till rörelse på förskolan. Förvaltningen har ett gemensamt systematiskt arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd. För att nå en likvärdig förskola för alla barn har varje förskolenhet en specialpedagog anställd. Likvärdigheten följs upp genom läroplansuppföljning i den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI) och genom kvalitetsdialoger med fokus på varje förskolas resultat. Förskollärarna tar ett gemensamt ansvar för hela förskolans analys och uppföljning av läroplansområdena.

Förväntat resultat

Alla förskolor har en väl fungerande organisation och struktur av vardagsarbetet.

Omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Barns inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för undervisningen i förskolan.

Den reviderade läroplanen är förankrad i förskolan.

Alla förskolor arbetar medvetet med lek och rörelse i det pedagogiska arbetet med barnen.

Alla barn erbjuds undervisning och lärande i kreativa pedagogiska miljöer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	86 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	86 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskoleavdelningen genomför riktade stödinsatser för förskolor med stora utmaningar för att öka likvärdighet för alla barn.	2020-01-01	2020-12-31
Förskoleavdelningen kommer att genomföra utbildningsinsatser för att utveckla kunskapen och medvetenheten om vikten av barns möjligheter till rörelse i förskolan.	2020-01-01	2020-12-31
Förskoleavdelningen och förskolorna kommer att starta ett fördjupningsnätverk för förskollärare för att utveckla arbetet med leken på förskolorna.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande. Arbetet utvecklas genom aktiviteter utifrån förskoleavdelningens kommunikationsstrategi. Förskolorna arbetar under året med kommunikation och åtgärder som gör vårdnadshavare och medarbetare väl informerade om vad de kommunala förskolorna kan erbjuda.

Förväntat resultat

Nya och befintliga vårdnadshavare och medarbetare väljer Kungsholmens förskolor. Förskolornas medarbetare är stolta och rekommenderar sin arbetsplats.

Chefer och medarbetare har ett välkomnande bemötande.
Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig.
Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att personalen på förskolan bemöter dem på ett respektfullt sätt.	95		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna kommer att synliggöra sin verksamhet i gemensamma aktiviteter..	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram gemensamma riktlinjer för Startsidan och Planering och bedömning i Skolplattformen	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ge insatser präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet. Förvaltningen arbetar för att servicen ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Förvaltningen arbetar förebyggande genom att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. Barn- och ungdomsbehandlare finns på förvaltningen för att möta barn och ungas behov av stöd och behandling. Som en del i det preventiva arbetet erbjuds familjer fria, icke-biståndsbedömda rådgivande samtal med barn och ungdomsbehandlarna.

Förvaltningen inventerar löpande behovet av insatser inom förvaltningens öppenvård för att möta olika gruppers behov.

En handlingskraftig och individcentrerad samverkan mellan förvaltningen, skolan och Region Stockholm sker inom ramen för BUS-samverkan (barn i behov av särskilt stöd). Antalet barn på Kungsholmen som får en SIP (samordnad individuell planering) ökar. Dock finns det fortfarande behov av att nå fler målgrupper så som de allra yngsta barnen samt barn utan psykosociala svårigheter men med många vårdkontakter där samordning behövs.

Förvaltningens satsning på SIP-samordnare tillsammans med Norrmalm och Östermalm fortsätter i syfte att säkerställa att fler barn som är i behov av SIP får det. Arbetet med att utveckla den interna samverkan inom och mellan avdelningar kommer att fortsätta under 2020. Tjänstekartor för processer där fler än en enhet berörs ska tas fram i syfte att kartlägga alla de delar där enheterna behöver samverka för att skapa en bra upplevelse för barnet eller den unge i kontakten med socialtjänsten.

Det inrättade samverkansforumet SSP (skola, socialtjänst och polis) ska fortsätta i syfte att fånga upp barn och unga i riskzon för en ogynnsam utveckling. För att ytterligare stärka samverkan med polis ska förvaltningen inrätta en särskild samordningsfunktion.

Alla vårdnadshavare som önskar delta i ABC-föräldrträffar erbjuds möjlighet till det. ABC-föräldrträffar (Alla Barn i Centrum-ABC) riktar sig till vårdnadshavare med barn i åldrarna 3-12 år. Syftet med ABC är att främja barns positiva utveckling genom att stärka relationen

mellan föräldrar och barn. Föräldrar till tonåringar erbjuds möjlighet att delta i föräldrastödsprogrammet Komet (kommunikationsmetod) som syftar till att stärka föräldrars förmåga att kommunicera med sitt barn och på så sätt förebygga konflikter i hemmet. Komet erbjuds även föräldrar till yngre barn.

Fältassistenterna fortsätter med riktat fältarbete mot barn och ungdomar. Ett gemensamt arbete sker tillsammans med fältassistenterna på Norrmalm och Östermalm.

Antalet ensamkommande barn och ungdomar fortsätter att minska. I syfte att förbereda ungdomarna för vuxenlivet erbjuder förvaltningen samhällsvägledning i form av utbildning i exempelvis bostadssökande. För ungdomarna som avslutas inom enheten men har behov av fortsatt stöd kommer förvaltningen att samverka med berörda verksamheter för att göra en bra övergång. Den gemensamma samverkan med Östermalm och Norrmalm gällande ensamkommande barn under 18 år samt unga vuxna med uppehållstillstånd fortsätter. Under 2019 har förvaltningen tagit emot fler ensamkommande kvotbarn som redan vid ankomst till Sverige har uppehållstillstånd och således uppstår samma rättigheter som alla andra invånare. Prognosen för 2020 är fortfarande osäker, men målgruppen kräver andra arbetssätt då de exempelvis inte är berättigade till god man utan ska ansöka om särskild förordnad vårdnadshavare.

Barnrättsperspektivet

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen lag, vilket innebär att barn får ett starkare skydd juridiskt. Det innebär bland annat en skyldighet för alla verksamheter att inför beslut som direkt eller indirekt berör barn beakta och uppmärksamma barnperspektivet. Förvaltningens arbete med att analysera och uppmärksamma barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv utifrån barnkonventionen fortsätter. Förvaltningen kommer under 2020 ta fram rutiner och arbetssätt för att i samband med strategiska och verksamhetsövergripande beslut som rör barn analysera och uppmärksamma vilka konsekvenser beslutet kan innebära för barnen.

Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

Kvinnor och män med missbruksproblem får stöd och hjälp för att komma ifrån sitt missbruk. De metoder som används är evidensbaserade exempelvis MI. Förvaltningen kommer att fokusera på öka insatser i öppenvård och med boendestödsinsatser för att stödja den enskilde till ett drogfritt liv, att upprätthålla sin nykterhet och få hjälp med sin vardagsekonomi. Det förebyggande arbetet mot spelmissbruk fortsätter exempelvis genom att informera om olika självhjälsprogram.

Osäkra boendeförhållanden

Det vräkningsförebyggande arbetet fortsätter i samverkan mellan förvaltningens verksamheter och tillsammans med externa aktörer. I syfte att utveckla den interna samverkan kring arbetet, med kungsholmsbor som riskerar hemlöshet, kommer förvaltningens rutiner för det vräkningsförebyggande arbetet att revideras och förtydligas under året. Barnfamiljer och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som är prioriterade inom förvaltningen, och ska erbjudas stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Personer som lever i hemlöshet eller bor i osäkra boendeförhållanden ska få stöd till mer långsiktiga boendelösningar. Ett intensivare boendestöd tillsammans med insatser från behandlingsassistent ges till personer med missbruksproblem i försöks- och träningslägenhet.

Förvaltningen arbetar med insatserna Bostad först, försökslägenheter och träningslägenheter för att möjliggöra att personerna klarar ett eget boende på sikt.

Personer med psykisk funktionsnedsättning

Förvaltningen kommer att samverka med psykiatri inom Region Stockholm för att utveckla gemensamma arbetsätt utifrån den nya Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården (LUS). För att förbättra samarbetet kring personer som lider av psykisk sjukdom och missbruk kommer socialtjänsten att ta initiativ till att samordnade individuella planer upprättas i större utsträckning än idag. Ett arbetsplatslärande kommer att användas för att förbättra kvaliteten i verksamheterna. För att förbättra möjligheten till arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning kommer en översyn av sysselsättningsinsatserna att göras under 2020.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Förvaltningen fortsätter att arbeta med att höja kvaliteten på insatserna, förbättra tillgängligheten och öka möjligheten till delaktighet för personer med olika funktionsnedsättningar. Socialstyrelsens granskningsmall kommer att användas för att kvalitetssäkra handläggningen. Ett utvecklingsområde som tidigare identifierats rör dokumentation av brukarens kommunikationssätt. Ett arbetsplatslärande kommer att prövas under året för att försöka höja kvaliteten inom utförarverksamheterna. Arbetet med att göra verksamheterna för personer med funktionsnedsättning mer innovativa och att öka användandet av olika digitala verktyg fortsätter. I samarbete med Medborgarskolan kommer kurser om att använda digitala verktyg erbjudas brukare inom den dagliga verksamheten. Brukare kommer att ges möjlighet att arbeta individuellt med olika digitala verktyg tillsammans med sina stödpersoner. En kartläggning och översyn av den personliga assistansen ska genomföras.

Ökad delaktighet och inflytande

Genom matchningsmöten, där brukare och tilltänkt kontaktperson träffas, ges den enskilde delaktighet och möjlighet att påverka vilken uppdragstagare som utses. Utförare av ledsagning och avlösning väljs genom stadens valfrihetssystem. Regelbundna boendemöten hålls mellan personal och brukare på de särskilda boendena för att öka delaktigheten och inflytandet. Uppföljningsmöten genomförs regelbundet mellan brukare och stödperson inom sysselsättningsverksamheterna för att ge den enskilde inflytande över sysselsättningens innehåll och insatsernas utformning. Den enskilde är delaktig i planering och utförande av stödinsatser genom genomförandeplanen som upprättas gemensamt av brukaren och dennes stödperson.

Utredningar som görs inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska innehålla information om brukarens egen syn på sin livssituation, den enskilde ska vara delaktig i utredningen och beviljade insatser ska följas upp och säkerställa att de stärker den enskildes förmågor. 2019 års brukarundersökning visade att bemötandet är ett utvecklingsområde. För att förbättra bemötandet kommer förvaltningen att arbeta med bemötandefrågor under året. Stadens nya riktlinjer för insatserna ledsagning och avlösning kommer att implementeras under året. För att underlätta övergången från sysselsättning till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden kommer brukare att få behålla sin plats på den dagliga verksamheten när de är ute på praktik eller liknande under en övergångsperiod.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84 %	84 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	87 %	öka	År
 Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	26 %	26 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	42 %	42 %	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	10 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	50 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	94 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	78 %	År
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	65 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	62 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	92 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen		fastställs 2020	År
Kommentar			
Årsmål fastställs i samband med tertialrapport 1.			
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
 Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhoppverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom strukturerad samverkan inom stadsdelsområdet med socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och olika verksamheter inom Region Stockholm. Samverkan leder till

att flickor och pojkar i riskzon identifieras tidigt. Genom olika metoder och arbetssätt säkerställs att barn och unga är delaktiga i utredningsprocessen, vid utformning av insatser och vid uppföljning.

Genom tidiga förebyggande insatser i form av preventionssamordnaren, fältassistenternas arbete i skolorna, ungdomsmottagningen och barn- och ungdomsbehandling säkerställs att barn och ungas skyddsfaktorer stärks. Barn och unga i behov av stöd får insatser i tid och föräldrar får verktyg att klara sitt föräldraskap genom familjebehandling och föräldrastödsprogram. Förvaltningens verksamheter är utformade att möta såväl flickors som pojkars behov på likvärdiga villkor.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen samt vid planering av insatser. Flickor och pojkars skyddsfaktorer stärks och barn och ungdomar i riskzon upptäcks tidigt. Antalet samordnade individuella planer (SIP) ökar. Föräldrar får verktyg för att klara sitt föräldraskap.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel barn som är delaktiga i utredningsprocessen	100 %		År
♀ Antal barn som fått SIP	15		År
Nöjdhet med SIP	4,5		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen genomför kunskapshöjande utbildningsinsatser om barnkonventionen.	2020-01-01	2020-12-31
Socialtjänstavdelningen ska inrätta en lokal samordningsfunktion för samverkan mellan socialtjänst och polis gällande barn och unga	2020-01-01	2020-04-30
Socialtjänstavdelningen upprättar tjänstekartor för intern samverkan som rör barn och unga.	2020-01-01	2020-12-31
Öka antal SIP som initieras av socialtjänsten	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2 Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

Beskrivning

Det förväntade resultatet nås genom att personer med missbruksproblem och personer med psykisk funktionsnedsättning ges stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva ett självständigare liv. Personer i osäkra boendeförhållanden ges stöd till hållbara och långsiktiga boendelösningar.

Barnrättsperspektivet beaktas i ärenden där en förälder aktualiseras hos socialtjänsten så att barns behov tillgodoses.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem får stöd att hantera sin livssituation och leva ett självständigt liv. Personer med psykisk funktionsnedsättning beviljas stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap. Avhysningar förhindras och vuxna har ett varaktigt och hållbart boende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel brukare som upplever att personalen frågar på vilket sätt stödet ska utformas (sysselsättning socialpsykiatri)	76 %		År
♀ Andel klienter inom socialpsykiatri som upplever att boendestödjare frågar på vilket sätt de vill ha stöd	91 %		År
♀ Andel utredningar gällande vuxna som uppmärksammar barnrättsperspektivet	80 %		År

Nämndmål:

1.4.3 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att beakta funktionshinderperspektivet. Arbetet sker utifrån Stockholm stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Den enskilde jämför och väljer utförare av beviljade stödinsatser i stadens valfrihetssystem. Socialstyrelsens granskningsmall används för att kvalitetssäkra handläggningen. Inom särskilda boenden sker regelbundna boendemöten, mellan personal och brukare samt uppföljningsmöten mellan brukare och stödperson inom sysselsättningsverksamheterna. Syftet med mötena är att öka delaktigheten och ge ett större inflytande över stödinsatsernas utformning. Matchningsmöten arrangeras där brukare och tilltänkt kontaktperson träffas. Dokumentation av den enskildes kommunikationssätt utvecklas och den enskildes upplevelse av bemötandet följs upp med digitala verktyg i direkt anslutning till mötet mellan den sökande och biståndsbedömaren.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade stödinsatser, får ett gott bemötande och ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av stödinsatserna. Stödinsatserna är präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel enskilda som upplever sig nöjda med informationen från biståndshandläggaren i samband med ansökan	80		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra brukarundersökning med fokus på biståndshandläggarens bemötande i samband med ansökan	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande. Utifrån uppdrag i budget och prioriterade områden underlag för budget 2020 med inriktning 2021 fortsätter utveckling av arbetssätt och social verksamhet för att förebygga ensamhet, psykisk ohälsa med särskilt fokus på sårbara grupper. Utifrån analys av resultaten från 2019 följs hur vård- och omsorgsboenden säkerställer att den äldre får en meningsfull dag kopplat till aktiviteter, utevistelse och en trevlig måltidsmiljö. Under året säkerställs att anhöriga får det stöd och den hjälp de är i behov av.

För att ytterligare belysa vikten av den enskildes delaktighet och självbestämmande samt vård- och omsorgspersonalens professionalitet ska äldreförvaltningens arbetsmaterial om värdegrund implementeras i äldreomsorgens samtliga verksamheter.

Äldreomsorgen är trygg och säker

För att äldreomsorgen ska vara trygg och säker behöver olika typer av samverkan fortsätta utvecklas. Införandet av Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) ska fortsatt följas för att bevaka och säkerställa en god vård och omsorg om de äldre. Den kortare tiden för utskrivning från slutenvården ställer krav på en god planering och ett säkert mottagande. Förvaltningen ska fortsatt samverka med Region Stockholm för att säkerställa den enskildes rätt till en trygg och säker vård med god kvalitet. Genom samverkan med Region Stockholm kan förvaltningen medverka till att den enskildes rätt till en samordnad individuell plan tillvaratas.

För att nå och utveckla insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper behövs en fortsatt samverkan med olika aktörer. Samverkan berör framför allt äldre personer som lider av psykisk ohälsa, har en missbruksproblematik eller lever i hemlöshet. Som ett led i arbetet ska förvaltningens handlingsplan för alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT) implementeras under året. Förvaltningen avser att särskilt lyfta fram den interna samverkan för att tydliggöra kontaktvägar, roller och ansvar mellan utförare och beställare.

Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende drivs från och med den 1 november 2019 i kommunal regi. I och med att Alströmerhemmet och Fridhemmets servicehus ligger i samma fastighet finns det goda möjligheter till samverkan. Det kan ske genom till exempel gemensam kompetensutveckling, personalförsörjning och aktiviteter för de äldre. Fridas restaurang i egen regi levererar lunch och middag till Alströmerhemmet.

Arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet ska utvecklas för att säkra en trygg hemgång för äldre. Insatsen bidrar till att ge den enskilde trygghet, stabilitet och stöd under de första dagarna efter en sjukhusvistelse och är särskilt viktig med tanke på den ovan angivna förändringen i LUS.

Äldres upplevelse av ensamhet har minskat enligt stadens brukarundersökning men är en fortsatt viktig fråga. Mötesplatser för äldre skapar social gemenskap och bidrar till goda matvanor, fysisk träning och friskvård. I den förebyggande enheten inom beställarenheten finns Baltzars träfflokal, Tryggt mottagande i hemmet, äldrekuratorer samt fixartjänst. Att samla de förebyggande verksamheterna inom en enhet ger goda förutsättningar för samverkan

och utvecklande av nya arbetssätt för att stödja äldre som upplever ensamhet, isolering eller psykisk ohälsa.

För att säkerställa en god vård och omsorg för äldre måste anhörigas situation beaktas. Andelen äldre som sammanbor ökar och det är framför allt kvinnor som vårdar sina män i hemmet. De jämställdhetspolitiska målen ska leda till en jämn könsfördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Samtalsgrupper, träfflokal, anhörigavlastning i form av korttidsvård samt plats i dagverksamhet är insatser för att stödja närstående och att bryta isolering och ge den anhöriga möjligheten till egen tid. Genom Baltzars träfflokal och utökad samverkan med externa parter ser förvaltningen möjligheter att identifiera flera anhöriga med behov av stöd.

Äldre är delaktiga och har självbestämmande

Ett personcentrerat arbetssätt möjliggör den äldres delaktighet och självbestämmande. För att kunna arbeta personcentrerat krävs samverkan, förståelse för varandras roller och uppdrag samt en följsamhet till äldreomsorgens värdegrund.

Under 2019 följde förvaltningen vid två tillfällen upp enheternas egenkontroller avseende utevistelse och aktiviteter på vård- och omsorgsboende. Egenkontrollerna visade att det finns en planering för utevistelse och aktiviteter men att de äldre fortfarande inte är nöjda. Dock har resultaten i brukarundersökningen förbättrats, men det finns fortfarande utvecklingsmöjligheter. Under året kommer förvaltningen att granska de äldres genomförandeplaner då det finns en möjlighet att den dagliga stimulansen i form av aktiviteter, utevistelse, delaktighet och egna resurser inte återspeglar individuella önskemål.

Förvaltningen kan tyvärr se en trend där nöjdheten med måltidssituationen på vård- och omsorgsboenden gått ned tre år i rad. Det är oroväckande då måltiden är dagen höjdpunkt för många äldre. För de äldre som inte orkar eller har förmåga att delta i aktiviteter ger måltiden en möjlighet till social stimulans och meningsfullhet. Under året kommer den nya mat- och måltidspolicyn att implementeras vilket ger ett stöd i det fortsatta arbetet. Förvaltningens dietist kommer, genom att utbilda personalgrupperna, öka kunskapen kring matens och måltidens betydelse för välmåendet.

Systematisk uppföljning

Äldreomsorgens kvalitet säkerställs genom en systematisk och bred uppföljning på såväl individ- som avtalsnivå. Likvärdig kvalitetsuppföljning genomförs oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller av entreprenör. Den stadsgemensamma uppföljningen kommer 2020 att genomföras inom hemtjänst och servicehus. Verksamhetsbesök genomförs för vård- och omsorgsboende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	92 %	92 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1 Äldreomsorgen är trygg och säker

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att samtliga verksamheter bedriver ett strukturerat kvalitetsarbete med sammanställning och analys av underlag som säkerställer att rätt prioriteringar genomförs. Under året ska intern och extern samverkan utvecklas för en trygg äldreomsorg, till exempel för sårbara grupper. Arbetssätt för det förebyggande arbetet ska utvecklas under året. Exempel på förebyggande insatser är anhörigstöd, äldreкураторer och Tryggt mottagande i hemmet samt individuella risk- och funktionsbedömningar i vården. Samtliga enheter hanterar avvikelser och incidenter i kvalitetshöjande syfte. Verksamheterna ska kännetecknas av ett professionellt arbetssätt där varje medarbetare förstår sin roll och sitt ansvar. Att förstå sin och andras yrkesroll är nödvändigt för att lyckas i det gemensamma arbetet med en trygg äldreomsorg. Stadens nya mat- och måltidspolicyn ska implementeras.

Förväntat resultat

Den äldres upplevelse av trygghet ökar både inom ordinärt- och särskilt boende. Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov där samverkan fungerar och patientsäkerheten är fortsatt hög. Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del. Äldre och dess närstående får den information som de är i behov av. Maten som serveras är varierad, näringsrik och ges fördelad över dygnet. Nöjdheten med hur maten smakar har ökat.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel utförare som har ett strukturerat arbetssätt utifrån ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete	80 %		År
Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar	60 %		År
♀ Andel äldre som upplever god personalkontinuitet	77 %		År
♀ Andel äldre som upplever sig nöjda med informationen från biståndshandläggaren i samband med ansökan	93 %		År
Särskilt boende: Andel beslut om skyddsåtgärd som är kopplad till en individuell hälsoplan (vårdplan)	75 %		År
Särskilt boende: andel genomförda risk- och funktionsbedömningar i vården (ADL, nutrition och trycksår)	92 %		År
Vård och omsorgsboende: andel äldre som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom särskilda boenden ska strukturerade nattfastemätningar genomföras för att säkerställa att tiden för ofrivillig nattfasta inte överstiger de rekommenderade 11 timmarna.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.2 Den äldre är delaktig och har självbestämmande

Beskrivning

Äldre får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen och vid planering av insatser. För att utveckla den äldres delaktighet och självbestämmande ska äldreomsorgens nationella värdegrund återigen belysas på samtliga nivåer i organisationen. Genomförandeplanerna ska utvecklas med hänsyn till den enskildes önskemål. Utifrån intresse och funktionsförmåga ska den äldre stimuleras genom exempelvis utevistelser, aktiviteter och social samvaro. Äldre ska i högre grad erbjudas delaktighet i vardagssysslor, till exempel måltidsförberedelser. Samtliga professioner ska skapa förutsättningar för att den äldre är delaktig och har självbestämmande.

Förväntat resultat

Kvinnor och män får en likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande. Genomförandeplanen återger den enskildes individuella behov och intressen samt förmågor

och önskemål.

Äldres upplevelse av bemötandet är fortsatt gott.

Den äldre har lätt att få kontakt med både utförare och beställare.

Inom vård- och omsorgsboende är den äldre nöjd med möjligheterna till aktiviteter, utevistelse och social stimulans. Äldres nöjdhet med möjligheten till utevistelse ökar.

Inom vård- och omsorgsboende ökar den äldres nöjdhet med måltidsmiljön och skillnaderna i nöjdhet mellan kvinnor och män minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som har en strukturerad egenkontroll av SoL-dokumentationen	80 %		År
Andel äldre som upplever att de har lätt att få kontakt med personalen vid behov	75 %		År
♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att de har möjlighet att påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten.	60 %		År
♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	95 %		År
Hemtjänst: andel äldre som upplever att de har deltagit i planering av insatsernas utförande	77 %		År
♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet	63 %		År
♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras	72 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen ska, i syfte att diskutera ett värdigt liv, använda det material som äldrenämnden tagit fram angående värdegrunden	2020-01-01	2020-12-31
Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen ska, med stöd av äldreomsorgens dietist, implementera den nya mat- och måltidspolicyn.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet bland annat genom att delta i stadens planering av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde.

Förvaltningen samarbetar med de lokala företagarföreningarna och andra aktörer i civilsamhället för att utveckla stadsdelsområdet. Arbetet sker inom ramen för stadens nya Näringslivspolicy. Kompetensförsörjningen är avgörande för företagets investeringsvilja och för offentlig verksamhets möjlighet att skapa välfärd. Nämnden fortsätter samverka med universitet och högskolor och tillhandahåller en hög andel praktikplatser.

Nämndens verksamheter erbjuder kulturella upplevelser och träffpunkter för olika åldrar vilket ger kungsholmsbor möjlighet att delta i kultur- och föreningsliv i sin närmiljö. Aktiviteter i parker och grönområden utvecklas. Civilsamhällets arbete underlättas bland annat genom föreningsbidrag. Nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken har fokus på tillgänglighet, mångfald och hållbarhet.

Stadens miljöprogram utgör grunden för arbetet med att minska miljöpåverkan. Nämndens verksamheter strävar fortsatt till att skapa en klimatsmart miljö genom energieffektiviseringar, miljöanpassade transporter, minskad användning av plast, kemikaliefria verksamheter och avfallsminimering.

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som stadsmiljön och människan är beroende av eftersom de renar luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. För att bidra till den biologiska mångfalden anläggs en ängsyta i Kronobergsparken. Arbetet med trädvårdsplaner och anpassningar för dagvatten- och skyfallshantering i Rålambshovsparken fortsätter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Genom att tillgodose invånares och brukares behov av verksamhet bidrar nämnden till att Stockholms stad ökar sina konkurrensfördelar när företag ska välja etableringsort. En väl utvecklad offentlig såväl som kommersiell service, bra kommunikationer och ett centralt läge är exempel på vad som gör Kungsholmens stadsdelsområde attraktivt för företag. Nämndens trygghetsskapande åtgärder, både fysiskt i stadsmiljön och socialt preventivt arbete bidrar till att ge förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. De trygghetsskapande åtgärderna beskrivs under mål 1.2.

Förvaltningen samarbetar med de lokala företagarföreningarna och andra aktörer i civilsamhället för att utveckla stadsdelsområdet. Förvaltningen håller regelbundna samverkansmöten och informationsmöten med företagar- och fastighetsägarföreningar om aktuella exploateringsplaner och andra näringslivsrelaterade frågor. Genom att ha en kontaktperson för näringslivsfrågor underlättar förvaltningen för det lokala näringslivets kontakter med staden. Upphandlingar är enkla och tydliga och uppmuntrar till en bredare konkurrens.

Samverkan med akademien

Kompetensförsörjningen är avgörande för företagens investeringsvilja och för offentlig verksamhets möjlighet att skapa välfärd. Nämnden samverkar med universiteten kring den verksamhetsförlagda utbildningen. Äldreomsorgen på Kungsholmen är en av stadens tre akademiska noder vilket innebär ett kontinuerligt samarbete kring de studenter som tas emot från Sophiahemmets högskola och Karolinska institutet. Samtliga verksamhetsområden tar emot studenter och elever. Indikator som mäter andel tillhandhållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning finns under verksamhetsmål 1.1. Förskoleavdelningen kommer under 2020 ingå i ett nystartat arbete med VFU - kluster tillsammans med Stockholms universitet och Södermalm. Det kommer innebära bland annat gemensamma professionsutvecklande seminarier och högre koncentration av studenter på vissa förskolor.

Nämndmål:

2.1.2 Kungsholmens stadsdelsnämnd underlättar för det lokala näringslivet

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en nära och kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet. Samverkan sker utifrån stadens nya näringslivspolicy för Stockholms stad. Förvaltningen träffar kontinuerligt företagare och initierar samverkan kring olika aktuella näringslivsrelaterade frågor i närområdet. För att underlätta för de lokala företagen arrangeras informationsmöten om aktuella näringslivsrelaterade frågor inom ramen för förvaltningens ansvarsområden. Samverkan med akademien är fortsatt god och en hög andel studenter får verksamhetsförlagd praktik i verksamheterna.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagare och entreprenörer på Kungsholmen. Förvaltningens upphandlingar möjliggör för småföretag och andra aktörer att delta. Företagen har goda möjligheter att starta företag och utvecklas på Kungsholmen. Samverkan med akademien är god.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med Kungsholmens stadsutvecklingsområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att verka för tillräcklig tillgång till friytor, både vad gäller förskolegårdar och parker. I de remisser som kommer till nämnden bevakas tillgänglighetsfrågorna inför beslut om detaljplaner. En stadsgemensam äldreboendeplan och en boendeplan för personer med funktionsnedsättning tas fram under första kvartalet 2020.

Förvaltningen arbetar för ett tydligt barn-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv i planeringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det också viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens utvecklingsområden.

Under året är stadsutvecklingen och tillskapandet av nya bostäder och andra verksamheter i Stadshagen, Hornsbergs bussdepå i Kristineberg, området Primus på Lilla Essingen, kvarteret Ångtvätten på Stora Essingen samt kvarteret Tegelbruket i fokus. Projektet Tegelbruket på Fleminggatan innebär en flytt av St. Eriks ögonsjukhus och tillskapandet av nya bostäder, detaljplanen för området kommer komma ut på samråd under 2020. I samband med de planerade förtätningarna på Kungsholmen är det en utmaning att få tillräckligt stora och ändamålsenliga förskolegårdar samt att få tillräckligt med friytor med attraktiva och långsiktigt hållbara parker. I utvecklingen av Stadshagen är frågor om trygghet och tillgänglighet särskilt viktiga att driva.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål:

2.2.1 I Kungsholmens bostadsområden erbjuds kommunal service i tillräcklig omfattning

Beskrivning

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs på Kungsholmen har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål då förvaltningen minskar utsläppen av växthusgaser genom att transporter, leveranser och resor är klimatsmarta. Medarbetarna använder sig i första hand av gång, cykel och kollektivtrafik som transportmedel. Inom förvaltningen finns elcyklar och elbilar att tillgå.

Nämndmål:

2.3.1 Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens tips och råd för klimatsmarta resor och transporter. Mattransporter mellan verksamheterna sker bland annat genom ett cykelåkeri.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbara transporter, leveranser och resande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet bland annat genom att nämndens verksamheter skapar förutsättningar för att enskilda kan ta del av hälsofrämjande aktiviteter och kulturella upplevelser. Parker och grönområden bidrar till att stimulera invånarna och besökarna till fysisk aktivitet och fritidsaktiviteter.

Det ideella evenemanget i föreningslivet har stor betydelse för ett levande civilsamhälle. Nämnden beviljar föreningsstöd för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet.

Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

Förskolan och parklekarna erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter utifrån barn och ungas behov och önskemål. I parklekarna finns möjlighet till organiserad allsång tillsammans med allsångsledare. Inom förskolan står barnen för ett stort eget kulturskapande i form av dramatisering, dans, egengjord musik och egna berättelser. Samtidigt får barnen tillgång till professionell kultur i form av teater, muséer och andra utställningar bland annat genom stadens kultursatsning Kulan som erbjuder rabatterade kulturupplevelser.

Förvaltningen beviljar ledsagning till kultur- och fritidsaktiviteter till personer med funktionsnedsättning. Brukare ges information om *Fritid för alla*, ett nätverk i Stockholms stad som arbetar med att utveckla fritidsutbudet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning i åldrarna 7-25 år. Information ges även om webbplatsen *Fritidsnätet*, där det finns ett samlat fritidsutbud för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning. Kultur och fritid är införlivat i det ordinarie arbetet i verksamheterna för personer med funktionsnedsättning och aktiviteter planeras tillsammans med brukarna. Kungsholmens och Östermalms gemensamma satsning på att erbjuda en trygg mötesplats för unga hbtq-personer fortsätter.

Äldre som målgrupp har varierande behov och förutsättningar. Nämndens verksamheter ska på olika sätt ge aktiva, ensamma och svårt sjuka äldre möjlighet att vara fysiskt, socialt och kulturellt aktiva. Stor vikt läggs vid förebyggande insatser. Äldreomsorgens förebyggande enhet spelar här en viktig roll i att fånga upp äldre och erbjuda olika insatser i syfte att öka de äldres välbefinnande. Baltzars träfflokal kommer under året att utöka öppettiderna. Det är viktigt att verksamheterna kontinuerligt efterfrågar vad de äldre själva vill och önskar.

Anhörigkonsulenter i flera stadsdelsförvaltningar samverkar kring aktiviteter för anhöriga.

Ett samarbete med Kungsholmens bibliotek har påbörjats och kommer utvecklas under året tillsammans med förvaltningens olika verksamheter. Syftet är att hitta gemensamma målgrupper och insatser som en del i att erbjuda kultur till fler och ta tillvara den mötesplats som biblioteken innebär för Kungsholmsborna.

Nämndens nationaldagsfirande planeras och genomförs med deltagande av förvaltningens verksamheter som får möjlighet att visa upp sig och föra dialog med kungsholmsborna. Underhållning och aktiviteter riktar sig främst till barnfamiljer med samma upplägg som 2019 års firande med fokus på tillgänglighet, mångfald och hållbarhet. I Rålambshovsparken kommer det pågå etablering av gräs samt regnpark från vår till höst 2020 och därmed påverkas firandet. Detta innebär att evenemanget kommer behöva anpassas till mindre tillgängliga ytor.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

I takt med att invånarna blir fler, ökar behovet av möjlighet till fritidsaktiviteter. Det är viktigt att utforma parkerna så att de ger förutsättningar för ett jämställt nyttjande för alla åldrar. När nya parker anläggs i exploateringsområden arbetar förvaltningen för att invånarnas behov ska tillgodoses. Förvaltningen verkar för stärkt samarbete med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret.

Den lekmiljö som förnyas i och med upprustningen av Signalparken i Marieberg är främst

riktad till yngre barn, då det är det som området har störst behov av. Lekmiljön består av en blandning av funktioner som lockar både till rörelse, roll- och upptäckarleik och främjar ett jämställt nyttjande. I Rålambshovsparken byts den väl använda linbanan ut under året. Lekutrustningen i Uggleparken i Kristinebergs slottspark ses över och rustas. I övrigt ska flera mindre lekplatser inom stadsdelsområdet ses över och förbättras. Mindre upprustningsåtgärder genomförs av basketplanen i Kronobergsparken och tennisbanan i Fredhäll. På Lilla Essingen förbättras badmöjligheterna genom utbyte av en brygga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshandling.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1. Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att verksamheterna skapar förutsättningar för att enskilda, oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund kan ta del av hälsofrämjande aktiviteter och kulturella upplevelser. För att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022.

Barnen på förskolorna ska varje dag få möjlighet till fysiska aktiviteter. De ska också ges

möjlighet att ta del kulturella upplevelser och utöva eget skapande. För barn och unga erbjuds en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Parklekar och fritidsgården arbetar för ett jämställt utnyttjande. För äldre och personer med funktionsnedsättning planeras aktiviteter i dialog med målgrupperna och enskilda motiveras till hälsofrämjande aktiviteter. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Nationaldagsfirandet planeras och genomförs med deltagande av förvaltningens verksamheter. Nämnden beviljar föreningsstöd för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att kungsholmsborna får ett varierat utbud av aktiviteter och att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Inom förskolan upplever vårdnadshavare i högre grad att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan.

Barn, unga, vuxna och äldre får ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. De aktiviteter som erbjuds är tillgängliga för alla.

Barn och ungdomar är fortsatt nöjda med tillgången till kultur- och idrottsaktiviteter.

Föreningar är engagerade och bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel äldre kvinnor och män som är nöjda med Baltzars träfflokal.	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla barn i förskolan får ta del av professionella kulturupplevelser t.ex. KULAN	2020-01-01	2020-12-31
Följa upp och utveckla fritidsgården Kuggen i syfte att nå fler ungdomar	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter. Nämnden utvecklar parker och grönområden samt skapar aktiviteter för ett jämställt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och upplevs tillgängliga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Kungsholmsbor tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm	82 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Invigning av den upprustade Signalparken i Marieberg.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att arbeta med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och stadens nya klimathandlingsplan. Under året ska en miljö- och klimathandlingsplan tas fram som tydligare beskriver nämndens arbete utifrån de övergripande inriktningarna med fokus på samverkan, inköp, kunskaphöjande insatser, tillvaratagande av nya idéer och intern och extern kommunikation.

Intern kommunikation handlar om att öka medvetenheten och kunskapen kring förvaltningens arbetsätt, till exempel minskad konsumtion av produkter som innehåller miljöstörande ämnen och minskat matsvinn i nämndens verksamheter. Externa kommunikationsinsatser som är särskilt viktiga handlar om konsumtionens miljöpåverkan och klimatvänliga transportalternativ.

Förvaltningen strävar fortsatt till att skapa en klimat- och resurssmart miljö för brukare och medarbetare genom att arbeta med att energieffektivisera verksamheternas lokaler, minska mängden avfall och matsvinn, minska användandet av plast- och engångsmaterial och aktivt välja ekologiska och vegetariska alternativ. Återbruket och materialåtervinningen ska öka. Förvaltningens förskolor har under 2019 uppnått etapp 2 i vägledningen för kemikaliesmart förskola och inleder inventeringsarbete av golv, väggar och utemiljö inför genomförandet av etapp 3.

Förvaltningen arbetar med att minska utsläpp av växthusgaser genom att vid upphandling ställa krav på parkdriftsentreprenörens maskinpark. Under året kommer även en miljörevision av park- samt anläggningSENTREPRENÖRERNAS maskinparker att genomföras.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av eftersom de renar luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. För att stadens ekosystemtjänster ska fungera krävs en rik biologisk mångfald. Under året deltar förvaltningen i stadens arbete med att ta fram en handlingsplan för ökad biologisk mångfald, under ledning av miljöförvaltningen.

I syfte att bidra till den biologiska mångfalden samt skydda träd från skador som kan uppkomma vid gräsklippning, kommer förvaltningen undersöka på vilka platser i parkerna det kunde vara lämpligt att låta gräset växa upp under träden. Förvaltningen kommer fortsätta sitt arbete med att ta fram trädvårdsplaner för Kungsholmens parker, och kommer under 2020 ta fram en trädvårdsplan för Polishusparken. Förvaltningen anlägger också ängsyta i Kronobergsparken i syfte att bidra till den biologiska mångfalden. Förvaltningen fortsätter återplantera träd under 2020, då många träd har torrskadats eller dött till följd av den torra sommaren 2018. Stadsdelsnämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att genomföra dessa projekt.

I Rålambshovsparken fortsätter arbetet med mångfunktionella anpassningar för dagvatten- och skyfallshantering, och nya klimatinvesteringar söks för detta 2020. Åtgärderna ska både göra parken mer rustad för kraftiga regn och kunna ta hand om och rena dagvatten, men även ge andra mervärden till parken och dess besökare.

För att nå de två etappmålen för ett klimatanpassat Stockholm genomförs risk- och sårbarhetsanalyser under året.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	55 %	55 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,4 GWh	1945 GWh	År
 Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	50 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Beskrivning

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att arbeta med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram.

Vid inköp av varor och tjänster ställs krav på miljövänliga, energieffektiva produkter.

Ekologiska och vegetariska livsmedel väljs i första hand och eftersträvas vid representation, catering och övriga inköp.

Genom samverkan motverkas att matsvinn uppstår genom planerade (måltids)inköp och i den mån det går tillvaratas tillagad mat som säljs i matlådor. Onödiga förpackningar, emballage och engångsmaterial undviks i möjligaste mån.

Kemikaliesmart förskola etapp 2 genomfördes under 2019 och under 2020 fortsätter arbetet med att inventera inför genomförande av etapp 3.

Förväntat resultat

Minskad energianvändning och exponering av skadliga kemikalier.

Onödigt matsvinn minskar och andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög.

Barn får en god kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp, om ekologisk hållbarhet och lär sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö.

Energianvändningen i förvaltningens lokaler är effektiv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen inventerar och utreder möjligheten att byta ut äldre vitvaror såsom spis, ugn, kylskåp, tvättmaskiner och torkskåp inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen kartlägger och identifierar verksamheter som ännu inte återvinner sitt matavfall. De verksamheter som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärll ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallskvavn.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen tar fram en metod för att mäta matsvinn hos de verksamheter som serverar mat.	2020-01-01	2020-06-30
Förvaltningen tar fram en övergripande miljö- och klimathandlingsplan utifrån staden miljöprogram 2020-2030	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningens förskolor inleder arbetet med kemikaliesmart förskola etapp 3 genom inventering av förskolornas vägg- och golvmaterial samt utomhuslekutrustning.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningens verksamheter använder sig av stadens återbrukstjänst Stocket.	2020-12-31	2020-12-31
Genomförande av miljörevision av park- och anläggningsentreprenörernas maskinpark.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Sköta strandlinjen mot Kungsholmen och Essingeöarna så att både rekreation och biologiska mångfald främjas.	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram en trädvårdsplan för Polishusparken.	2020-01-01	2020-12-31
Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges mål genom att verksamheterna bedrivs med fokus på att nå uppsatta verksamhetsmål inom tilldelad budgetram. Uppföljning av verksamhet, personal och budget sker kontinuerligt på olika nivåer för att snabbt kunna anpassa verksamheterna vid eventuella förändringar.

Kompetenta ledare och medarbetare skapar gemensamt en hälsosam arbetsmiljö. Förvaltningen arbetar systematiskt med att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Inom alla avdelningar förtydligas arbetet med handlingsplaner och ett särskilt fokus på arbetssituationen för biståndshandläggare, socialsekreterare, förskollärare och barnskötare.

Alla medarbetare ska kunna känna sig trygga på sin arbetsplats och kunna utöva sitt arbete utan att bli utsatta för hot och våld. I verksamheter där det bedöms vara större risk att utsättas för hot och våld, ska övningar i hantering av hotfulla och våldsamma situationer samt kompetenshöjande insatser inom bemötande genomföras.

Genom tydlig kommunikation, förutsättningar för delaktighet och att tillvarata medarbetarnas kompetens skapar cheferna möjlighet till initiativkraft och kreativitet och utveckling av verksamheterna. I syfte att främja innovativa lösningar skapas en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen ska medverka till förvaltningens innovations- och förnyelsearbete.

För att verksamheterna ska kunna bedrivas så effektivt som möjligt sker regelbunden uppföljning av lokalbehov, organisation, bemanning och schemaläggning. För att bidra till hållbart och resurseffektivt lokalutnyttjande har förvaltningen en central lokalgrupp som gemensamt analyserar behov och planerar för ett hållbart nyttjande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges mål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm nås genom att verksamheterna bedrivs med fokus på att nå uppsatta verksamhetsmål inom tilldelad budgetram.

För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt för medborgarna är det viktigt att samtliga verksamheter prioriterar måluppfyllelse med samtidigt fokus på kostnadseffektivitet. Ekonomiuppföljningar genomförs månadsvis och verksamheternas kostnader och kvalitet jämförs kontinuerligt. Alla enheter arbetar systematiskt med ekonomiska åtgärder för att bibehålla eller uppnå en budget i balans. Konsulttjänster används restriktivt och med beaktande av kostnadseffektivitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar

Beskrivning

Nämndens budget ska rymmas inom givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå uppsatta mål. Kontinuerliga ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.

Medarbetarnas delaktighet är nödvändig för att identifiera utvecklingsområden, ta fram åtgärder och uppnå en hållbar effekt. De ska också vara delaktiga i planering och uppföljning av verksamheten och tillsammans med chefer samla och sprida goda exempel på effektiva arbetssätt.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin.

Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov.

Prognossäkerheten är god och åtgärder vidtas vid behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att säkerställa den ekonomiska uppföljningen ska en, för alla chefer, obligatorisk utbildning i Webinfo genomföras	2020-01-01	2020-08-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämnden bidrar till verksamhetsmålet genom att vara en attraktiv arbetsgivare där handlingskraftiga och modiga ledare genom tydlig kommunikation och tillit skapar engagemang och en kultur som gynnar konkreta verksamhetsförbättringar och en hälsosam arbetsmiljö.

Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

Attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen behöver alltid arbeta för en hälsosam arbetsmiljö där medarbetare i hög grad upplever en bra arbetssituation och kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Detta uppnås bland annat genom ett systematiskt arbete med att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Inom alla avdelningar förtydligas arbetet med handlingsplaner och ett särskilt fokus på arbetssituationen för biståndshandläggare, socialsekreterare, förskollärare och barnskötare. Arbetsmiljön påverkar både sjukfrånvaron och personalrörligheten och det är därför av största vikt att arbetsmiljön är god och hälsosam.

Alla medarbetare ska kunna känna sig trygga på sin arbetsplats och kunna utöva sitt arbete utan att bli utsatta för hot och våld. Insatser som ökar inrapportering av incidenter i IA (stadens incidentrapporteringssystem) är därför angeläget som ett led i att förbättra det

förebyggande arbetet. I verksamheter där det bedöms vara större risk att utsättas för hot och våld (socialsekreterare och biståndshandläggare), ska övningar i hantering av hotfulla och våldsamma situationer samt kompetenshöjande insatser inom bemötande genomföras. Förvaltningen förbättrar övergripande rutiner för att säkerställa ett långsiktigt stöd till medarbetare som blivit drabbade.

Inom förskolan tas gemensamma riktlinjer fram för att ge förskollärarna bättre förutsättningar att utöva sitt pedagogiska ledarskap. Ledningsorganisationen utökas med fler biträdande rektorer. Organisationsutvecklingen förväntas leda till en bättre och mer hälsosam arbetsmiljö, ökad arbetsglädje och stärka rektorernas förutsättningar att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten.

Staden centralt ser över samverkanssystemet med de fackliga organisationerna och en ny samverkansöverenskommelse kan komma att implementeras under året.

Ökad samverkan mellan HR-funktionerna i innerstadsdelarna möjliggör ett effektivare arbete där förvaltningarna dels kan utbyta erfarenheter och kunskap och dels erbjuda ett bättre stöd till chefer till exempel genom gemensamma chefsutbildningar.

Ledarskap

I en snabbt föränderlig omvärld ställs höga krav på förmågan att leda och hantera utmanande situationer. Att kommunicera tydligt och att skapa förutsättningar för delaktighet och att tillvarata medarbetarnas kompetens, initiativkraft och kreativitet är avgörande för verksamheternas måluppfyllelse. Medarbetarenkäten för 2019 visar att ledarskapsindexet gick ner från 82 till 79 och ligger på genomsnittet för staden.

För att stärka förmågan att leda förändring och att skapa ett mer innovativt och tillåtande arbetsklimat, har alla chefer deltagit i en ledarskapsutbildning under hösten 2019. Utvecklingsarbetet fortsätter och det interna arbetet följs upp genom att lyfta fram goda exempel både inom och utanför förvaltningen. Ett annat exempel på områden som prioriteras under året är att ge chefer förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap.

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar samhällsservice av hög kvalitet. Förvaltningens olika stödfunktioner ökar förutsättningarna för att verksamheten bedrivs effektivt och informationssäkert.

Förvaltningen satsar på olika sätt på digitalisering och välfärdsteknik utifrån målgruppernas behov och för att skapa effektiva verksamheter. Det behövs tillgång till välfungerande verktyg för dokumentation samt kunskaps- och beslutsstöd som säkerställer hög kvalitet och säkerhet samtidigt som det underlättar det vardagliga arbetet. Förvaltningen deltar i flera stadsövergripande projekt för att effektivisera verksamheterna. Under 2020 påbörjas införandet av modernisering av sociala system för individärenden. Såväl beställar- som utförarenheter inom socialtjänst- och äldreomsorgsavdelningen kommer att beröras. Inom ramen för projektet har förvaltningen utsett särskilda funktioner för att stötta i genomförandet och för att ta tillvara den effektiviseringspotential som skapas.

Genom att ta tillvara digitaliseringens möjligheter bidrar nämnden till att välfärden stärks. Förskolorna utvecklar nya arbetssätt i Skolplattformen som ökar kvaliteten för barn och vårdnadshavare. Möjligheterna att effektivisera vikarieförmedlingen inom förskolan med ett

gemensamt digitalt system undersöks under året. Inom äldreomsorgen bidrar användandet av smarta lås, digital nattillsyn och digitala inköp till den enskildes trygghet och självständighet. Även inom socialtjänstens verksamheter ligger fokus på att skapa digitala lösningar i syfte att stärka självständigheten för brukare med funktionsnedsättning.

Förvaltningens chefer ska ges förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap. Ett närvarande ledarskap och en tillåtande arbetsmiljö skapar förutsättningar för nytänkande och utveckling av verksamheterna. Det kan handla om både det som bidrar till att förenkla livet för målgruppen samt att effektivisera interna processer. Det är viktigt med lyhördhet gentemot målgruppen och dess behov, samt att det skapas utrymme för nytänkande och samarbete både intern och externt som till exempel lärosäten med tillgång till forskning. Olika exempel på befintlig samverkan beskrivs i inledningen men det är även viktigt att nya samverkansformer uppmuntras och utvecklas. Samverkan och innovativa lösningar behövs inte minst när det handlar om att nå målen för Agenda 2030 och de sju prioriterade målen i stadens nya miljöprogram. I syfte att främja innovativa lösningar skapas en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen ska medverka till förvaltningens innovations- och förnyelsearbete.

Alla kommunala förskolor inom förvaltningen har fyra studiedagar, som är gemensamma för all personal, för att planera och följa upp verksamheten samt genomföra kompetensutveckling. Under 2020 genomförs utöver detta en extra studiedag för att arbeta med verksamhetsutveckling.

Effektivisering av lokal och organisation

Förvaltningen ser kontinuerligt över resursanvändningen för att anpassa verksamheterna efter förändrade behov och säkerställa att resurser används där de bäst behövs. För att bidra till hållbart och resurseffektivt lokalutnyttjande har förvaltningen en central lokalgrupp som gemensamt analyserar behov och planerar för ett hållbart nyttjande.

Med anledning av att barnantalet i de kommunala förskolorna minskar under 2020 avvecklas 80 platser till sommaren 2020. Avvecklingen sker genom att förskolor med tillfälliga bygglov i paviljonger läggs ner. Förskolan Hagen på Mariedalsvägen flyttar in i förskolan Skorpans lokaler på Arbetargatan i maj 2020. I samma kvarter som förskolan Hagen finns idag kommer det att byggas nya bostäder och en ny förskola som beräknas vara klara för inflyttning inom 2-3 år. Paviljongen vid förskolan Lilla Björnen på Lagerlöfsgatan tas bort och barngrupperna flyttar in i huvudbyggnaden på samma adress.

Barnantalet på förskolorna varierar under året och är högre på våren för att sedan minska efter sommaren. För 2020 handlar det om en skillnad på cirka 200 barn. Förvaltningen behöver se över lokalutnyttjande och organisation utifrån detta för att använda resurserna effektivt.

Sedan början på 90-talet ansvarar Kungsholmens stadsdelsnämnd för två habiliteringsenheter för förskolebarn. Målgruppen för verksamheten är förskolebarn (2-6 år) som har omfattande motoriska funktionsnedsättningar. Färre barn och vårdnadshavare efterfrågar verksamheten och under de senaste åren har det funnits ett flertal lediga platser. Förvaltningen ser därför under 2020 över möjligheterna att organisera habiliteringsenheterna på ett annat sätt och minska verksamheten.

Antalet ensamkommande barn och unga fortsätter att minska. Förvaltningen behöver anpassa verksamheten utifrån aktuella behov och kommer under 2020 att ställa om och organisera

verksamheten för ensamkommande under familjeenheten. Förvaltningen fortsätter samverka med Östermalm och Norrmalm gällande ensamkommande barn under 18 år samt unga vuxna med uppehållstillstånd. För ett effektivt resursutnyttjande av socialtjänstens lokaler samlokaliseras verksamheter under 2020. För att förbättra möjligheten till arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning för personer med psykiskt funktionsnedsättning görs en översyn av sysselsättningsinsatserna under 2020.

Förvaltningen ser ett stort behov av upprustning och renovering av Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Fridhemmets servicehus för att säkerställa att verksamhetens lokaler är ändamålsenliga. Även en viss förnyelse av inventarier är nödvändig på nämndens vård- och omsorgsboenden i egen regi och på entreprenad. En inventering ska genomföras av boendenas gemensamhetsutrymmen för att planera investeringar på flera års sikt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	1,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	95 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	90 %	90%	År
 Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	84	84	År
 Sjukfrånvaro	7,6 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
 SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt utifrån personalpolicyn för att vara en attraktiv arbetsgivare där både chefer och medarbetare har en bra arbetssituation och kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Handlingskraftiga, modiga och närvarande chefer skapar genom en tydlig kommunikation och med tillit till medarbetarnas förmåga engagemang och en vilja att bidra till konkret verksamhetsutveckling. Alla verksamheter har effektiva arbetssätt och anpassas efter medborgarnas behov, budget och uppdrag.

Genom att möjliggöra och skapa forum för delaktighet, inflytande och samverkan tas kreativitet hos medarbetarna tillvara och goda exempel spridas mellan verksamheterna. Chefer och medarbetare ansvarar tillsammans för ett tillåtande och hälsosamt arbetsklimat.

Sjukfrånvaron, särskilt långtidssjukfrånvaron är fortsatt en utmaning för förvaltningen. Avdelningsspecifika handlingsplaner med fokus på förbättringar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön upprättas och följs upp under året.

Ingen medarbetare ska utsättas för kränkande behandling, hot eller våld på sin arbetsplats. En översyn och förbättring av övergripande rutiner och ökad kunskap ska säkerställa att medarbetare som blir utsatta för hot och våld har ett långsiktigt stöd. Alla medarbetare ska ha kunskap om hur man rapporterar, förebygger och hanterar kränkningar, hot och våld i verksamheten.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där aktivt medskapande index och ledarskapsindex stiger och där medarbetarna känner delaktighet och engagemang och i högre grad kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Alla medarbetare ska känna sig trygga på sin arbetsplats och i sitt yrkesutövande och om någon medarbetare blivit utsatt för hot och våld ska varje medarbetare och chef veta hur de hanterar situationen. Ett långsiktigt stöd finns. Förvaltningen är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Personalrörligheten och sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	74 %		År
Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	72 %		År
Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	72 %		År
Andel medarbetare som vet var de ska vända sig om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier	95 %		År
Ledarskapsindex	82		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen arbetar med olika aktiviteter för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare, biståndsbedömare, barnskötare och förskollärare utifrån de handlingsplaner staden tagit fram.	2020-01-01	2020-12-31
Stärka rektor i sitt uppdrag som pedagogisk ledare utifrån förtydligande i Skollagen och förskolans läroplan.	2020-01-01	2020-12-31
Tydligare uppföljning och stöd av avdelningarnas handlingsplaner för ökad frisknärvaro med fokus på förbättrad organisatorisk och social arbetsmiljön	2020-01-01	2020-12-31
Tydliggöra roller och ansvar för barnskötare och förskollärare	2020-01-01	2020-12-31
Tydliggöra roller och ansvar för samtlig personal inom äldreomsorgen	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.2 Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

Beskrivning

Genom ett effektivt nyttjande av personal, kompetens, lokaler m.m. skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och god kvalitet. Förvaltningens centrala administration stöttar verksamheterna i att leverera hållbart med stockholmarnas bästa i fokus.

Samtliga verksamheter analyserar resultat och bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Utöver effektivitet är det en angelägen uppgift för varje chef att främja innovativa miljöer där nya idéer och arbetssätt kan utvecklas i kvalitetshöjande syfte. Arbetet med att ge cheferna stöd i förändringsarbete sker genom utbyte av erfarenheter och dialog både avdelningsvis och på chefsforum. Chefer och medarbetare tar tillvara digitaliseringens möjligheter och nyttjar välfärdsteknik. Samverkan sker mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder för att lära av varandra och utveckla effektiviteten.

I syfte att främja innovativa lösningar skapas en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen kommer under verksamhetsåret att fokusera på omvärldsbevakning, fånga upp goda exempel från andra verksamheter och uppmuntra förvaltningens medarbetare att samverka och komma på nya idéer. Gruppen kommer även att ta fram ett arbetssätt som skapar förutsättningar för förvaltningens innovations- och förnyelsearbete. Arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter och jämställdhetsanalyser i beslutsunderlag utvecklas.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter analyserar olika kunskapsunderlag och utvecklar kvaliteten med stöd av innovativa och effektiva lösningar.

Verksamheterna har en tillåtande miljö där engagemang och nya idéer tas tillvara. Samverkan och dialog internt och externt och utbyte av goda exempel och erfarenheter utvecklar verksamheterna.

Digitalisering och välfärdsteknik nyttjas.

Innovativa lösningar främjas med stöd av förvaltningens interna arbetsgrupp.

Jämställdhetsanalyser genomförs på alla nivåer vilka bidrar till att nämndens verksamheter

erbjuder likvärdig service, bemötande och fördelning av resurser för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Administratörernas uppdrag inom förskolenheterna kommer att samordnas för att skapa en gemensam resurs för alla enheter.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen kommer att göra en översyn av habiliteringsenheternas verksamhet för förskolebarn med motoriska svårigheter i syfte att anpassa verksamheten utifrån efterfrågan.	2020-01-01	2020-06-30
Förvaltningen kommer att se över möjligheterna att införa ett gemensamt kostdatasystem för köken i förskolan för att underlätta arbetet för kockarna, minska matsvinnet och minska miljöpåverkan.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen kommer att undersöka möjligheterna att införa ett gemensamt digitalt system för vikarieanskaffning i förskolan	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska inom äldreomsorgens verksamheter inventera personalens kompetens för en effektiv användning och för att säkra en god kvalitet.	2020-01-01	2020-12-31
Planera och starta upp organisation inför modernisering av sociala system	2020-01-01	2020-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Individ- och familjeomsorg	76,7	74,5	74,5	76,5
varav barn och ungdom	37,5	34,6	34,6	37,1
varav vuxen	16,6	15,6	15,6	15,6
varav socialpsykiatri	22,6	24,3	24,3	23,8
Ekonomiskt bistånd	21,2	21,0	21,0	23,5
varav handläggning	8,5	8,5	8,5	8,5
Arbetsmarknadsåtgärder	3,2	3,6	3,6	6,1
Barn, kultur och fritid	11,4	11,0	11,4	10,9
Förskola	285,3	284,9	282,3	280,8
Äldreomsorg	538,1	523,0	526,4	516,9
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	197,9	199,8	196,2	208,2
Stadsmiljö	27,5	25,8	28,5	28,5
Nämnd och förvaltningsövergripandeadministration	41,6	41,8	42,4	38,9
Övrig verksamhet	4,5	4,0	4,0	0,0
Totalt	1207,4	1189,4	1190,3	1190,3

Kommunfullmäktige har i budget för år 2020 anvisat Kungsholmens stadsdelsnämnd

1 207,4 mnkr netto i driftbudget. Budgeten (anslaget) fördelas till stadsdelsnämnderna med hjälp av olika resursfördelningsystem. Anslaget finansierar individ- och familjeomsorg,

ekonomiskt bistånd, vissa arbetsmarknadsåtgärder, barn, kultur och fritid, förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stadsmiljö, m.m. Tilldelad budget innehåller inte några särskilda medel för att täcka nämnd- och förvaltningsövergripande administration. I budget för år 2020 har 41,6 mnkr omfördelats för att täcka dessa kostnader. Beloppet motsvarar ca 3,4 procent av nettoomslutningen.

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	101,9	135,7	139,8	149,4
Intäkter	-25,2	-61,2	-65,3	-72,9
Netto	76,7	74,5	74,5	76,5

I budgeten beaktas endast kostnader och intäkter för nämndens åligganden gentemot invånarna i Kungsholmens stadsdelsområde. Undantag från detta utgörs av att budgeten innehåller 16,4 mnkr för två s.k. kommunövergripande verksamheter, Hörselförskola 6,2 mnkr och en för habilitering för barn med funktionsvariationer om 10,2 mnkr. Ett ytterligare undantag som rör åligganden gentemot andra personer än invånarna på Kungsholmen utgörs bl.a. av försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner. Sådan försäljning sker bl.a. vid äldreboenden och dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnden bekostar dessa åtaganden med de intäkter som erhålls. Dessa kostnader och intäkter benämns omslutningsförändringar. Omslutningsförändringar uppkommer även vid vissa externa transaktioner (t.ex. migrationsintäkter som är en form av statsbidrag, hyror och avgifter för mat som pensionärer i äldreboenden betalar samt s.k. LASS-intäkter från försäkringskassan). Utöver kostnadsramen om 1 251,6 mnkr och intäktskrav om 44,2 mnkr budgeteras därför kostnader och intäkter med 269,9 mnkr.

Prestationsbudgeterade verksamheter

I stadens resursfördelningssystem finns olika former av medelstildelning. För förskoleverksamhet tilldelas nämnden medel utifrån schablonbelopp per inskrivet barn. Motsvarande gäller för vissa personer med funktionsnedsättning avseende boende, daglig verksamhet, korttidshem och korttidstillsyn. Prestationsbudgeteringen bygger på inskrivningstal under året. Därför erhåller nämnden sin slutliga budget för året i slutet av år 2020.

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri)

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	101,9	135,7	139,8	149,4
Intäkter	-25,2	-61,2	-65,3	-72,9
Netto	76,7	74,5	74,5	76,5

Individ- och familjeomsorg innefattar tre delar: barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat 2,2 mnkr. Fördelning per delområde inklusive ledningsfunktionen redovisas nedan:

– *Barn och ungdom*

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	59,0	95,0	95,9	103,1
Intäkter	-21,5	-60,4	-61,3	-66,0
Netto	37,5	34,6	34,6	37,1

Stadsdelsnämnden har ett särskilt ansvar för barns uppväxtvillkor och för skydd och stöd till barn och ungdomar i utsatta livssituationer. Verksamheten omfattar såväl preventiva som avhjälpande insatser. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat 2,9 mnkr.

 – *Vuxna*

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	18,3	16,4	17,5	17,5
Intäkter	-1,7	-0,8	-1,9	-1,9
Netto	16,6	15,6	15,6	15,6

I tabellen ovan har verksamhet för vuxna med beroendeproblematik och verksamhet för personer som utsatts för våld i nära relationer budgeterats. Inom verksamhetsområdet omfattas även personer med komplexa vårdbehov, samsjuklighet, psykisk sjukdom och missbruksproblematik. Ytterligare finns verksamhet för personer som omfattas av tak över huvudet garantin, s.k. TÖG. Vidare finns budget- och skuldrådgivning i verksamhetsområdet.

Nämnden har i uppdrag att identifiera och erbjuda stöd och skydd till kvinnor och män som utsatts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld. Nämnden ska även erbjuda insatser till vuxna som utövar våld mot närstående. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat 1,0 mnkr.

 – *Socialpsykiatri*

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	24,6	24,3	26,4	28,8
Intäkter	-2	0,0	-2,1	-5,0
Netto	22,6	24,3	24,3	23,8

Verksamheten omfattar insatserna bostad med särskild service, boendestöd, stödboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson. I stadsdelsområdet finns en öppen träffverksamhet. Förvaltningen föreslår att beställarbudgeten uppgår till 18 mnkr. För den anslagsbudgeterade verksamheten (öppen träffverksamhet) budgeteras 1,7 mnkr. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten minskat 1,7 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	23,3	21,6	24,5	29,0
Intäkter	-2,1	-0,6	-3,5	-5,5
Netto	21,2	21,0	21,0	23,5

Inom ekonomiskt bistånd är uppdraget att arbeta för att personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får bästa möjliga information, stöd och hjälp för att bli självförsörjande. Under tiden prövas rätten till ekonomiskt bistånd. Budgeten för ekonomiskt bistånd består av kostnader för handläggning om 9,0 mnkr och 12,2 mnkr till utbetalt bistånd. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat 0,2 mnkr.

I arbetet med att minska behovet av ekonomiskt bistånd sker fortsatt satsning på visstidsanställningar s.k. stockholmsjobb. Medel ska användas för att ge enskilda personer som uppstår ekonomiskt bistånd en visstidsanställning i staden under maximalt ett års tid.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	4,7	5,6	5,6	8,1
Intäkter	-1,5	-2,0	-2,0	-2,0
Netto	3,2	3,6	3,6	6,1

Nämndens arbetsmarknadsåtgärder utgörs till stor del av arbetsträning och bedömning av arbetsförutsättningar hos personer som - på grund av medicinska eller andra skäl - står långt från arbetsmarknaden och för närvarande inte är aktuella för Jobbtorg eller Jobbtorg Resurs. Här ingår också ansvaret för arbetet med Stockholmsjobb, tidigare visstidsanställningar, och offentligt skyddade anställningar, OSA. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten minskat med 0,4 mnkr.

Nämnden har erhållit 1,7 mnkr för feriearbete vilket motsvarar ca 130 feriearbetstillfällen. Vidare avser förvaltningen upplåta ca 120 arbetsplatstillfällen till andra förvaltningar inom Stockholms stad. Tanken är att öka samverkan med andra förvaltningar och bidra till en sammanhållen stad med ökad upplevd trygghet i och med en ökad rörlighet. Utbytet av feriearbetsplatser med Rinkeby-Kista fortsätter. Ambitionen att tillskapa 250 feriearbetsplatser kvarstår då på samma nivå som årsmålet för år 2019.

Barn, kultur och fritid

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	12,3	11,9	12,7	12,2
Intäkter	-0,9	-0,9	-1,3	-1,3
Netto	11,4	11,0	11,4	10,9

De förebyggande barn- och ungdomsinsatserna inom verksamhetsområdet utgörs i huvudsak av en fritidsgård, två parklekar (en i Rålambshovsparken och en i Kronobergsparken), prevention, fältassistenter, ungdomsmottagning samt viss lovverksamhet. Vidare ingår konsumentvägledning, föreningsbidrag samt traditionell kolloverksamhet i verksamhetsområdet. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat 0,4 mnkr.

Förskola

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	312,5	312,8	306,1	304,6
Intäkter	-27,2	-27,9	-23,8	-23,8
Netto	285,3	284,9	282,3	280,8

Stadsdelsnämnden ansvarar för totalt 32 förskolor fördelat på fem förskolenheter. I verksamhetsområdet ingår också insatser till barn i behov av särskilt stöd och öppen förskola. År 2019 var det ett sammanlagt snitt på ca 1 920 barn inskrivna i de kommunala förskolorna (utfall jan-okt och prognos nov-dec).

För öppen förskola har 2,6 mnkr budgeterats. En öppen förskola finns i Kristineberg och en i Rålambshovsparken.

Nämnden får en grundschablon per inskrivet barn i förskolan. Förskoleenheterna får sedan huvuddelen av schablonbeloppet i ersättning i form av en så kallad förskolepeng. Den av kommunfullmäktige fastställda ”minimipengen” är 80 procent av grundschablonen vilket också är av förvaltningen föreslagen förskolepeng för år 2020. Kommunfullmäktige har höjt förskoleschablonen med ca 1 procent jämfört med år 2019. I förvaltningens förslag har motsvarande höjning av förskolepengen gjorts. Fyra av fem förskoleenheter föreslås utgöra resultatenheter (*se bilaga 7*). Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten ökat med 0,4 mnkr.

Äldreomsorg

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	760,5	739,3	748,7	741,7
Intäkter	-222,4	-216,3	-222,3	-224,8
Netto	538,1	523,0	526,4	516,9

Äldreomsorgen ger insatser till personer i åldern 65 år och uppåt utifrån beslut om bistånd. Insatser som tillhandahålls är hemtjänst i ordinärt boende, servicehus, vård- och omsorgsboende, korttidsboende i avvaktan på hemgång eller avlastning för anhörigvårdare dagverksamhet samt trygghetslarm. Förebyggande insatser erbjuds i form av en öppen mötesplats för äldre, äldreкурator samt genom en insats för tryggt mottagande i hemmet.

Den budget nämnden beslutar om består av tre delar; beställarbudget, anslagsbudgeterad verksamhet och övergripande kostnader för verksamhetsområdet. Huvuddelen av budgeten utgörs av en beställarbudget, d.v.s. de medel som biståndshandläggarna använder för att köpa

vård och omsorg av intäktsfinansierade utförare i egen regi, entreprenaddrivna verksamheter, andra nämnder och av privata vårdgivare. I biståndshandläggningen ingår utredning och beslut om insatser samt uppföljning och utvärdering av pågående insatser. Förvaltningen föreslår att beställarbudgeten år 2020 uppgår till 524,8 mnkr. För förebyggande verksamhet föreslås att sammanlagt 3,7 mnkr budgeteras varav 2,4 ingår i beställarenhetens budget. Härutöver föreslås att nämnden avsätter 12,0 mnkr netto för verksamhetsrådets övergripande kostnader inkluderat verksamhet för MAR, MAS, AKA och heminstruktörer.

Äldreomsorgens nettobudget för 2020 är 538,1 mnkr, vilket är en ökning om 15,1 mnkr jämfört med föregående år vilket främst beror på volym- och prisökningar. Nämnden har ett intäktskrav om 16,4 mnkr, vilket består av avgifter för vård och omsorg.

Ersättningsnivåerna för vård- och omsorgsboende indexuppräknas med 2,7 procent. Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende och dagverksamhet höjs med 2,5 procent. Ersättningen till utförare i enskild regi är 4,2 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har.

Tryggt mottagande i hemmet

För att ge de äldre en tryggare hemgång från sjukhus till ordinärt boende finns inom beställarenheten arbetsgruppen Tryggt mottagande. Arbetet bedrivs i samverkan med Norrmalms stadsdelsförvaltning. Totalt sju undersköterskor är anställda för att vara en bro mellan primärvården, hemtjänsten och primärvårdsrehabilitering för att skapa trygghet de första 14 dagarna efter hemgång. Arbetsättet startade som ett projekt 2016 och har fortsatt under 2019. För år 2019 erhöll nämnden särskilda budgetmedel under året. Förvaltningen föreslår att nämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 4,4 mnkr för att Tryggt mottagande ska kunna fortsätta under 2020.

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	231,3	236,6	238,7	252,9
Intäkter	-33,4	-36,8	-42,5	-44,7
Netto	197,9	199,8	196,2	208,2

Verksamheten omfattar insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0-64 år. Insatser som tillhandahålls är bland annat gruppboende, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösning, ledsagning och korttidsvistelse för barn.

Liksom för äldreomsorgen utgörs huvuddelen av budgeten av en beställarbudget, d.v.s. de medel som biståndshandläggarna använder för att köpa vård och omsorg av intäktsfinansierade utförare i egen regi, av andra nämnder och av enskilda utförare.

Huvuddelen av budgeten för personer med funktionsnedsättning erhåller stadsdelsnämnden genom schablonbelopp för varje person som får en insats. Nämndens sammanlagda schablonersättning fastställs genom individuella nivåbedömningar som görs under budgetåret, varför nämnden får sin slutliga budget först under hösten 2020.

Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten minskat 1,9 mnkr. Förvaltningen

föreslår att beställarbudgeten uppgår till 186,5 mnkr netto. För verksamhetsområdets övergripande kostnader avsätts sammanlagt 1,2 mnkr och för habiliteringsenheten (KÖV) 10,2 mnkr. Den föreslagna sammanlagda nettobudgeten föreslås således uppgå till 197,9 mnkr. Ersättningsnivåerna för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidsstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS är höjda med 1,4 procent jämfört med 2019.

Stadsmiljö

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	27,5	25,8	28,5	28,5
Intäkter	0	0,0	0,0	0,0
Netto	27,5	25,8	28,5	28,5

I Kungsholmens stadsdelsområde finns ca 900 000 kvadratmeter parkmark, varav drygt 450 000 kvadratmeter är parkyta som kräver kontinuerlig skötsel. Resten av ytan är naturmark med en lägre frekvens av skötsel. Parkmarken sköts på entreprenad. Kontroll och uppföljning av entreprenörernas arbete sker genom regelbundna besiktningar. I detta arbete är synpunkter och klagomål från allmänheten av stort värde. I stadsdelsområdet finns 4 plaskdammar. Nämnden ansvarar också för 17 lekplatser och tre parklekar samt två konstgräsplaner för bollspel och lek, fördelat i stadsdelsområdet. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har driftbudgeten ökat 1,7 mnkr varav 1,4 mnkr avser avskrivningar och internränta.

I verksamhetsplanen för år 2020 finns investeringsmedel om 14,2 mnkr avsatta. Dessa medel är bland annat planerade att disponeras för upprustning av Signalparken, Råambshovsparken, Tora Dahls park och Polishusparken. Beräknade avskrivningar och räntor om 13,7 mnkr ingår i driftbudgeten. Härutöver finns investeringsmedel om 2,0 mnkr avsatta för inköp av inventarier och maskiner inom förvaltningens olika verksamheter.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2020	VP 2019	Beräknad slutlig budget 2019	Prognostiserat utfall 2019 (okt)
Kostnader	41,6	41,8	42,4	40,9
Intäkter	0	0,0	0,0	-2,0
Netto	41,6	41,8	42,4	38,9

Under nämnd och förvaltningsövergripande uppgifter budgeteras nämnd, förvaltningschef och den förvaltningsövergripande administrationen så som lokaler, övergripande IT-kostnader, information och kommunikation samt ekonomi och HR. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har budgeten minskat med 0,2 mnkr.

Övrig verksamhet

Under övrig verksamhet finns 4,5 mnkr reserverade till oförutsedda händelser. Jämfört med verksamhetsplan för år 2019 har de reserverade medlen ökat 0,5 mnkr.

Investeringar

Nämnden har en investeringsbudget för investeringar i parker (14,2 mnkr) och en investeringsbudget för maskiner och inventarier (2,0 mnkr). De sammanlagda investeringarna för år 2020 uppgår således till 16,2 mnkr.

Nämndens parkinvesteringsmedel fördelas följande:

Mnkr	Budget 2020	Beskrivning
Centrala medel		
Signalparken	7	Genomförande av upprustning efter program.
Rålambshovsparken	1	Mindre upprustningsåtgärder.
Nycklade medel		
Tora Dahls park	1,2	Slutförande av upprustning av gångvägar, vistelseytor m.m.
Polishusparken	0,5	Framtagande av program för upprustning.
Norrmälarstrand	0,7	Garantiskötsel samt mindre åtgärder.
Västra Kungsholmen	1,6	Ny linbana till Rälis parklek, mindre övriga lekåtgärder samt målning av linjer för basket i Kronobergsparken m.m.
Östra Kungsholmen	1,3	Rusta upp lekutrustning i Uggleparken i Kristineberg, utreda strandskoning vid Karlbergskanalen.
Fredhäll/Marieberg	0,4	Förbättra tennisplanen i Fredhällsparken samt öka permanenta gångväg i Mariebergsparken.
Lilla och Stora Essingen	0,3	Utbyte av brygga på Lilla Essingen.
Totalt	14,2	

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden årligen i verksamhetsplanen besluta om vilka enheter som ska vara resultatenheter. Förvaltningen föreslår att fyra av fem förskoleenheter, en utförarenhet inom äldreomsorgen, två enheter inom stöd- och service till personer med funktionsnedsättning och en enhet inom socialpsykiatri utgör resultatenheter (*se bilaga 7*).

Budgetjusteringar

Tryggt mottagande i hemmet

För att ge de äldre en tryggare hemgång från sjukhus till ordinärt boende finns inom beställarenheten arbetsgruppen Tryggt mottagande. Arbetet bedrivs i samverkan med Norrmalms stadsdelsförvaltning. Totalt sju undersköterskor är anställda för att vara en bro mellan primärvården, hemtjänsten och primärvårdsrehabilitering för att skapa trygghet de första 14 dagarna efter hemgång. Arbetsättet startade som ett projekt 2016 och har fortsatt

under 2019. För år 2019 erhöll nämnden särskilda budgetmedel. Förvaltningen föreslår att nämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 4,4 mnkr för att Tryggt mottagande ska kunna fortsätta under 2020.

Medel för trygghetsskapande åtgärder

För att öka den upplevda tryggheten föreslår förvaltningen att nämnden hos kommunstyrelsen ansöker om sammanlagt totalt 0,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder. Dessa beskrivs närmare i bilaga 9 och föreslås fördelas enligt följande: Stadshagen (0,2 mnkr) och hundrastgård i Kristineberg (0,5 mnkr).

Under första tertialen 2020 planerar förvaltningen inventera behov av trygghetsskapande åtgärder på förskolegårdar såsom belysning, ombyggnader av bodar och fysiska avgränsningar för att få bort oönskade övernattningar. Beroende på vad inventeringen visar föreslås eventuellt nämnden att hos kommunstyrelsen ansöka om ytterligare budgetjustering i tertialrapport 1.

Klimatinvesteringsmedel

Stadsdelsnämnden föreslås hos kommunstyrelsen ansöka om budgetjustering om 7,9 mnkr för klimatinvesteringar i parkmiljö fördelat på Regnparken i Rålambshovsparken (7,2 mnkr), ängsyta (0,1 mnkr) samt nyplantering av träd (0,5 mnkr). Vidare föreslås nämnden ansöka om 0,1 mnkr för klimatinvesteringar i elcyklar och nya batterier till redan befintliga elcyklar. Förvaltningen har för avsikt att under första tertialen 2020 inventera såväl vitvaror som belysningsarmaturer som kan bytas ut mot mer klimatsmarta alternativ för att i tertialrapport 1 föreslå nämnden att hos kommunstyrelsen ansöka om ytterligare budgetjustering.

Årets investering i Regnparken i Rålambshovsparken är ett steg i ett flerårigt projekt som tidigare godkänts av såväl stadsdelsnämnden som kommunstyrelsen. Varje års investering måste dock beslutas separat. Efter kommunstyrelsens beslut kommer stadsdelsdirektören utnyttja den delegation som nämnden beslutade om när projektet godkändes i april 2018 och handla upp den entreprenad som krävs för projektet. Planerade klimatinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 8.

Ingen av de föreslagna budgetjusteringarna är inkluderade i redovisad nämndbudget.

Omslutningsförändringar

Ett undantag som rör åligganden gentemot andra personer än invånarna på Kungsholmen utgörs bl.a. av försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner. Sådan försäljning sker bl.a. vid äldreboenden och dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnden bekostar dessa åtaganden med de intäkter som erhålls. Dessa kostnader och intäkter benämns omslutningsförändringar. Omslutningsförändringar uppkommer även vid vissa externa transaktioner (t.ex. migrationsintäkter som är en form av statsbidrag, hyror och avgifter för mat som pensionärer i äldreboenden betalar samt s.k. LASS-intäkter från försäkringskassan). Nämnden ska vid upprättande av budget redovisa den förändrade omslutningen till kommunstyrelsen. Utöver kostnadsramen och intäktskrav budgeteras därför kostnader och intäkter med 269,9 mnkr. Omslutningsförändringarna redovisas i *bilaga 6*. I *bilaga 5* föreslås vilka priser som ska gälla vid försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner under år 2020.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030 och de globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. Staden har en stor del av ansvaret för genomförandet av de globala målen, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar social-, ekonomisk- och miljömässig utveckling ligger i linje med stadens vision och budget.

Resultaten för Kungsholmens stadsdelsnämnd är överlag goda, men det finns stora skillnader mellan stadsdelar och mellan grupper av stockholmare. Mål 10, om minskad ojämlikhet är särskilt viktig för att arbeta med att utjämna skillnaderna i staden. Arbetar vi systematisk för att minska ojämlikheten skapar det förutsättningar för övriga mål och kommande generationer.

Mål 13, bekämpa klimatförändringarna går i linje med de ambitiösa målen i stadens nya miljöprogram. Programmet ger en tydlig riktning om vad som ska ske på kort och lång sikt. Vi behöver hitta nya arbetssätt, fortsatt arbeta med samverkan, reducera organisatoriska gränser samt öka kommunikationen med både medarbetare och Kungsholmens invånare för att gemensamt nå målen.

Mål 5, jämställdhet har även det en hävstångseffekt på övriga mål. I program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning lyfts delmål 5b, om att öka användningen av gynnsam teknik för att skapa ökad delaktighet. Utvecklande av välfärdsteknik sker inom nämndens verksamheter för att öka delaktighet, självständighet, aktivitet och trygghet. Genom åren har förvaltningen genom olika aktiviteter och arbetssätt arbetat för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten. Kunskapen har ökat bland annat genom föreläsning om genus och diskriminering, jämställdhetsutbildning för några medarbetare samt temadag om jämställdhet och de jämställdhetspolitiska målet för förvaltningens chefer.

Samtliga verksamheter arbetar aktivt med ett jämställt bemötande där individer blir bemötta utifrån faktiska behov utan stereotypa föreställningar om kön. Exempelvis har förvaltningens fritidsgård samtalsgrupper med syfte att minska de negativa effekterna av stereotypa könsroller och machokulturen. Inom förskolan har samtliga enheter arbetat med normkritiskt förhållningssätt. Förvaltningen arbetar systematiskt med att analysera könsuppdelade resultat och vidta åtgärder om omotiverade skillnader mellan könen identifieras. Flera verksamheter har skapat olika checklistor som stöd. Antalet enheter som analyserar befintlig statistik och könsuppdelade indikatorer i sina verksamhetsberättelser har ökat genom åren. Jämställdhetsanalyser görs i tjänsteutlåtanden där det bedöms vara relevant.

Fortsatt utveckling är att arbeta vidare med analyser på olika nivåer. Att uppmuntra fler enheter att analysera underlag, både beskrivande och förklarande samt arbeta med hypoteser och åtgärder. I beslutsunderlag behövs fortsatt arbete med konsekvensanalyser.

I verksamhetsplan för 2020 har respektive avdelning, förskola, socialtjänst och äldreomsorg valt ett jämställdhetspolitiskt mål att arbeta vidare med under året i syfte att skapa dialog och hålla jämställdhetsperspektivet och de jämställdhetspolitiska målen levande i organisationen. Arbetet med välfärdsteknik fortsätter.

Nämnden ser ett behov av att utveckla och utöka samverkan för att uppnå målen i Agenda 2030. Mål 17, handlar om genomförande och partnerskap vilket kräver en särskild samordning och förmåga att tänka nytt och bjuda in till samverkan och partnerskap. Staden, civilsamhället och näringslivet skapar gemensamt en större innovationskapacitet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämndens kvalitetsarbete utgår ifrån stadens program för kvalitetsutveckling. Detta ska säkerställa ett systematiskt och strukturerat arbetssätt för ständig utveckling och förbättring av stadens verksamheter med största möjliga nytta för stockholmarna.

Stadens system för integrerad styrning och uppföljning har fokus på resultat och effekter för den enskilde. Nämndens mål och förväntat resultat bryts ned till enhetsmål och arbetssätt och mäts genom indikatorer på olika nivåer i organisationen. Genom att använda ILS-webb skapas en gemensam struktur för uppföljning, utveckling, styrning och avstämning av resurser. Samtliga enheter följer löpande upp måluppfyllelsen och resursanvändning genom att analysera olika kunskapsunderlag, resursanvändning och arbetssätt.

Analys och resultat dialog

Ett av de övergripande uppdragen för 2020 är att på olika sätt effektivisera verksamheterna med ökad kvalitet. För detta arbete krävs både samverkan, nytänkande och prioriteringar av behov. För att stärka förutsättningarna att genomföra rätt prioriteringar i verksamheterna krävas en förmåga att analysera och dra relevanta slutsatser utifrån kunskapsmaterial.

Under 2019 deltog samtliga chefer och verksamhetscontroller i en analysutbildning. En förvaltningsgemensam rutin för systematisk analys har skapats vilket bidrar till ett en samsyn kring arbetsprocessen med analys. Enhetschefernas arbete med analys kommer att följas i tertialrapporter för att se att rätt delar av verksamheten prioriteras och att åtgärder sätts in när de behövs.

Resultatdialoger sker på olika nivåer i förvaltningen. Inom respektive enhet, inom avdelning, mellan chefer, med nämnd och med medborgare. Dialog om mål och resultat sker vid förvaltningens uppföljningar av verksamhet både i egen regi och på entreprenad. Förvaltningsledningen följer varje år upp respektive enhet genom ett strukturerat arbetssätt med fokus på bland annat ekonomi, personal och brukarnöjdhet. Den interna dialogen sker även genom arbetsgrupper i verksamhetsövergripande frågor med representanter från alla verksamhetsområden. Chefsforum en gång per månad ger möjlighet till dialog, samverkan, internt lärande och utveckling. Resultatdialogen med de vi är till för ska förstärkas under året.

Synpunkter och klagomål

Att fånga upp medborgarnas och brukarnas synpunkter är en viktig del i utvecklingsarbetet. Hantering av synpunkter sker enligt förvaltningens rutin som kommer att revideras under 2020. Alla inkomna synpunkter diarieförs och hanteras inom berörd enhet och i dialog med den klagande. Brukares, vårdnadshavares, anhörigas, och allmänhetens synpunkter och klagomål är viktiga och ska tas tillvara. Det är i dialog och samråd som utveckling av förvaltningens olika verksamheter sker.

Erfarenheter av synpunkter tas tillvara i förbättringsarbetet och utgångspunkten är att identifiera och åtgärda strukturella brister och brister i verksamhetens rutiner med syfte att utveckla och säkerställa en god kvalitet.

Incidentrapportering

För att säkerställa en god kvalitet och att arbeta med förbättringar är det väsentligt att avvikelser och incidenter hanteras och åtgärdas säkert och skyndsamt. Förvaltningen har rutiner och olika system för att hantera olika typer av incidenter. Det handlar bland annat om:

- avvikelser enligt socialtjänsten,
- rapportering av Lex Sarah,
- risk för vårdskada enligt hälso-och sjukvårdslagen,
- rapportering av incidenter avseende människa, miljö och egendom,
- rapportering av personuppgiftsincidenter, samt
- rapportering av incidenter kopplade till NIS-direktivet

Kunskap, rutiner, rapportering och hantering av incidenter följs upp löpande under året.

Innovationskapacitet och att leda i förändring

Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar ofta om att utifrån resultat och analys förbättra befintliga rutiner och öka produktiviteten. Innovation handlar om att ta fram och införa nya processer, tjänster och metoder som resulterar i förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet.

Att främja innovativa miljöer där nya produkter, tjänster och arbetssätt kan utvecklas och kvaliteten förbättras är en angelägen uppgift för varje chef och en viktig del i kvalitetsarbetet.

Under hösten 2019 fick förvaltningens chefer kunskap om förändringsledning och att leda innovation och förnyelse. Verksamheterna behöver under 2020 tydligare skapa förutsättningar för att skapa innovativa och utvecklingsinriktade miljöer. För detta krävs ett tillitsbaserat ledarskap, en struktur och systematik för att fånga upp idéer och en kultur som uppmuntrar idéer, vågar testa och vågar göra fel.

Arbetet med att ge cheferna stöd i förändringsarbetet kommer under 2020 ske genom utbyte av erfarenheter och dialog både avdelningsvis och på chefsforum.

I syfte att främja innovativa lösningar kommer en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar att skapas. Gruppen kommer under verksamhetsåret att fokusera på omvärldsbevakning, fånga upp goda exempel från andra verksamheter och uppmuntra förvaltningens medarbetare att samverka och komma på nya idéer. Gruppen kommer även att ta fram ett arbetssätt som skapar förutsättningar för förvaltningens innovations- och förnyelsearbete.

Övrigt

Plan för upphandling

I bilagda plan för upphandling (*bilaga 4*) redovisas en förteckning över eventuellt planerade verksamhetsupphandlingar och driftentreprenader.

System för intern kontroll, med väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

I *bilaga 1* till verksamhetsplanen lämnas, i enlighet med stadens riktlinjer, ett förslag system för intern kontroll och i *bilaga 2* ett förslag till plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys för år 2020.